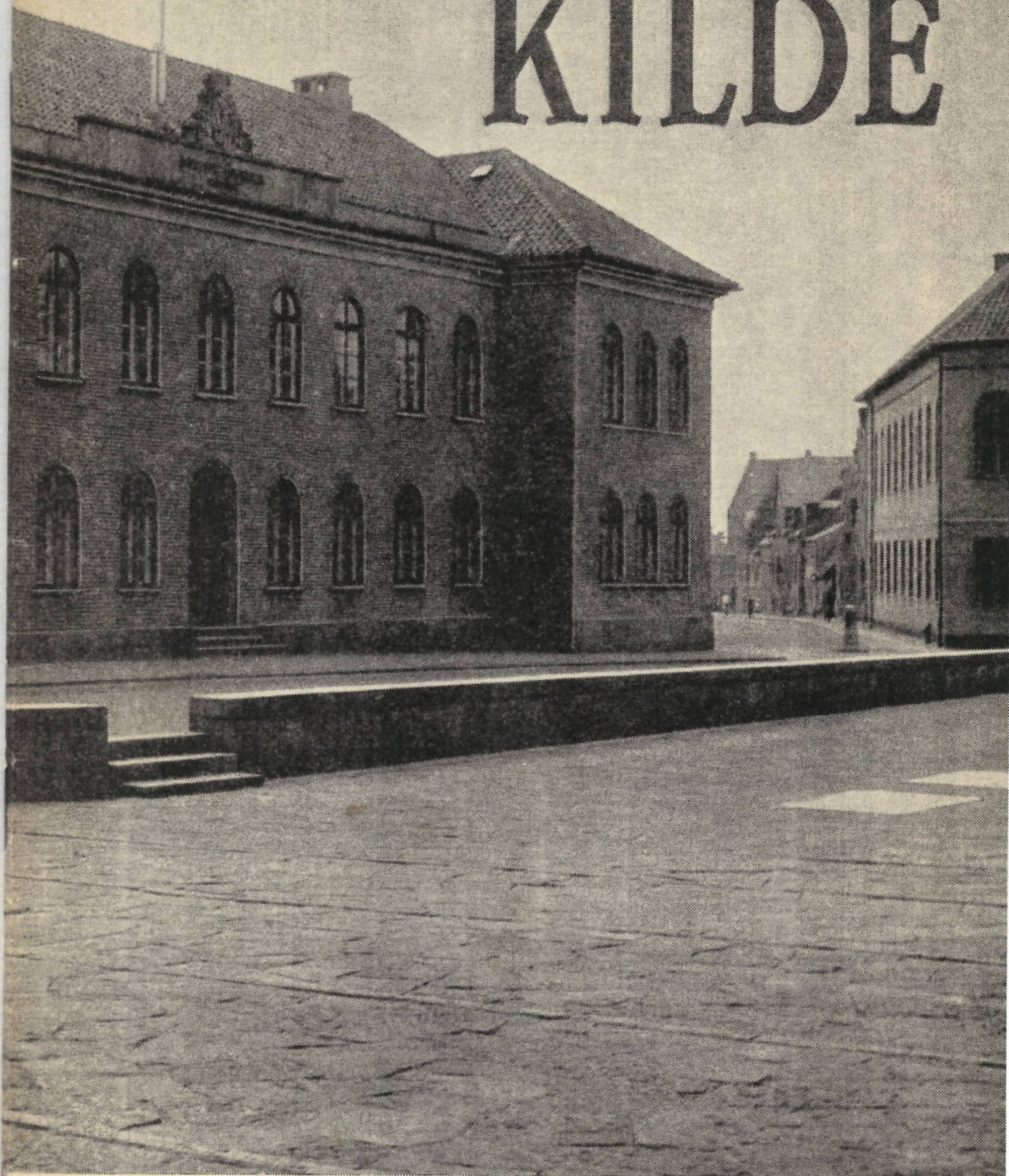

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 44 - OKTOBER - 1962

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 44 - OKTOBER - 1962

Altid Leander - aldrig Jeronimus

Blandt årets 50-års jubilarer er der én, der mere end nogen anden fortjener at nævnes med hæder i ROARS KILDE. Det er Holger Rørdam. I 1912 blev han student fra Roskilde Katedral-skole, og i 1916 var han blandt stifterne af ROSKILDENSER-SAMFUNDET, af hvilke han nu er ene tilbage, men han var også kun 23 år dengang.

Ved den stiftende generalforsamling den 28. oktober 1916 blev han indvalgt i bestyrelsen, som han siden uden afbrydelse har haft sæde i som et altid

*Rørdam i fuld
aktion som
næstformand*

uhyre interesseret og meget virksomt medlem. På Roskildenser-Samfundets 40-års jubilæumsgeneralforsamling i 1956 udnævntes han til foreningens æresmedlem med forpligtelse til at forblive i bestyrelsen som næstformand. Desværre har han aldrig været til at formå til at lade sig vælge til formand, men det er også det eneste, vi har at bebrejde ham. Intet havde været naturliggere. Men nu har vi gjort ham til formand alligevel, dog uden portefølje, idet vi på sidste bestyrelsesmøde, som Holger Rørdam ikke kunne deltage i, eenstemmigt valgte ham til æresformand. Noget måtte der gøres i anledning af hans 50-års jubilæum, fordi vi skylder ham så meget.

I 1922 begyndte udsendelsen af ROARS KILDE, og Holger Rørdam blev som bladmand straks valgt til redaktør, og det fortsatte han med at være lige til 1938, altså i fulde 16 år. Så mange år har ingen af hans efterfølgere kunnet klare. Siden sin afgang fra bladet har han, som den gamle bladrotte han er, været en værdifuld støtte i arbejdet, altid rede med råd og dåd i smuk kammeratlig ånd.

Som teatermand har han også betydet

kolossalt for Roskildenser-Samfundet i de år, foreningen opførte spex og skuespil. Desværre er der ingen, der mere synes at interessere sig for dette morsomme arbejde, som vi gerne så fortsat, og som kassen er mere end villig til at støtte. Det er de samme, der har trukket læsset år efter år, og der må nye til. Men hvor er de? Holger Rørdam har skrevet de fleste af de skuespil, foreningen med held har opført, og ved spex'ene har han været inspirator, idémand, aktør og jævnlig også medforfatter og instruktør.

Som skribent har han gennem årene i ROARS KILDE tegnet en række fremragende portrætter af sine gamle lærere på godt og ondt, så de står lyslevende for den læser, der ikke har kendt dem. Som digter har han gang på gang med varme hyldet sin gamle skole uden nogen sinde at blive sentimental. Som for-

fatter til lejlighedssange har vi ikke set hans mage, og som taler ved festerne har han altid bygget på en idé og afstået fra banaliteter.

Holger Rørdam blev i sin tid indvalgt i bestyrelsen som ungdommens repræsentant, og den forpligtelse har han til fulde levet op til i alle årene. Han har altid været og er stadig ungdommens mand med liv og sjæl. Altid Leander, aldrig Jeronimus.

Sådan noget lignende vil der engang komme til at stå i Holger Rørdams nekrolog, men vi synes, at han skal have blomsterne, medens han lever. Nekrologen læser han jo af gode grunde ikke. Vi håber, at vi må beholde vor æresformand i mange år endnu, for den roskildenserånd, som vor forening bygger på, står hos ham i fineste flor.

Han længe leve!

Også formanden jubilerer . . .

Blandt årets 40-års jubilarer er der en, der særlig må nævnes og fremhæves uden at forklejne nogen af de andre. Det er *Hans Rønø*, Roskildenser-Samfundets udmærkede formand gennem de sidste fem år.

Det er nu ikke alene som formand, Rønø har virket. Han har udført mange andre hverv inden for foreningen i mange år, bl. a. som redaktør af Roars Kilde i ti år. Senere har han været redaktionsudvalgsmedlem, arrangør af fester, skribent til bladet og meget, meget

mere, bestyrelsesmedlem ikke at forglemme.

Efter 26 år i bestyrelsen blev han valgt til formand, hvilket sikkert ikke har været nogen helt nem opgave efter så dygtige forgængere som Sprechler, Ahlefeldt og Oxholm, men han har klarret det. Klarer det til udmærkelse – for at blive i skolesproget. Hør ham lede en generalforsamling og se ham lede en festmiddag. Han forstår at skabe respekt om sig og kan tale til både ældre og yngre. Der er orden i sagerne ved

bestyrelsesmøderne, for han har føling med alt, hvad der sker i foreningen og tjener til dens bedste.

Han er nemlig ikke alene formand af navn, men også af gavn.

Og hvorfor er han det? Simpelthen fordi han giver sin arbejdskraft på grund af sin store interesse for og kærlighed til Roskildenser-Samfundet.

Selv bebuder han mindst én gang om året, at han vil trække sig tilbage til fordel for „et navn“, men det bliver hver gang overhørt. Det er nemlig ikke et navn, der tæller i denne forbindelse. Det er mennesket selv.

Foreningen har al mulig grund til at sige ham tak for de fem år, der er gået og håbe på, at vi må bevare vores dyg-

tige og energiske formand endnu i mange år.
Redaktøren.

En 60-års jubilær har ordet

*Lektor
Georg
Brøndsted*

For ti år siden havde jeg ved jubilærfesten i det hæderkronede Roskildenser-Samfund lejlighed til at mindes min gamle skole på klassens vegne – den klasse, der vistnok var den sidste repræsentant for den ublandede drengeskole og dermed for en mangehundred-

årig tradition i den gamle lærde skole. Hvis man hævder, som nylig Arnstedt i „Roars Kilde“, at standsfolks drengebørn blev opdraget til ridderlighed og krigerske idrætter, så var det billede, som skolegården – især ved vintertid – frembød, en god illustration hertil, og mange af timerne vidnede ligeledes om, at den gamle vikingeånd ikke var uddød.

Der var ikke noget med kammeratligt forhold mellem lærere og disciple dengang, og det var nærmest et særsyn – og faktisk lidt af en forargelse – at se senere rektor Wilumsen, dengang ung timelærer eller vikar, gå tur i skolegården med armen lagt broderligt om skuldrene på en dreng. Han – drengen altså – måtte da være en forræder. Ved denne skole virkede lærerne ved deres eksempel, og andet tolererede vi heller ikke. Men eksemplets magt er stor, og også jeg er i stor og varig taknemmelighedsgæld til disse vore foresatte, som hver især lod os skimte

noget af deres personlighed, hvad der kan være kommet os til gode senere i livet.

Jeg vil her fremhæve nogle sider, der skal vise, at Roskilde Katedralskole var mere end blot en tumleplads for vilde drenge eller – for der var jo dydige iblandt – for dyrkere af artibus ingenuis.

Min første velkomst fik jeg af skolens gamle rektor, Marius Krarup, en mand af den gamle skole. Jeg, landsbybarn og præstesøn, som nær var dumpet til optagelsesprøven, fordi min far var modstander af udenadlærte skriftsteder, fik dog lov at komme ind og med følgende tilgift: Gud være med dig!

Jeg synes, dette træk er betegnende for den gamle skole, klosterskolen, som den er blevet kaldt. Tidens kristendomsfjendske ideer, som vi til vor undren skulle træffe i studentlivet, kendtes ikke her. En vis kølig skepsis kunne man måske ane hos enkelte af lærerne, men den blev aldrig udtalt. Propaganda for kristendommen blev der naturligvis ikke gjort. Det højeste måtte da være, at en omrejsende repræsentant for det nystiftede KFUM aflagde os et besøg i diskussionsklubben. Men understrømmen var den gamle kristendom, og i religionstimerne blev vi langsomt opdraget til dens etiske vidder, og Domkirkens vældige korpus måtte også have sin virkning på de unge sind.

Et andet strejflys falder over min gamle skole, når jeg tænker på det nationale. En vis blufærdighed herskede også her. Ingen aktiv propaganda for det slesvigske spørgsmål, som faktisk ikke eksisterede for os på anden måde end ved flagning på Fredericiadagen og i vore sange. Også på dette område virkede skolen så smukt ved eksemplets magt. Vi vidste alle, at gamle ærværdige overlærer Petersen havde været med ved Dybbøl. Efter hvad jeg hørte, mindedes han granaternes knald, når han i frikvarteret sad vel forskånet bag tremmer, der gjaldede under sneboldenes drøn. Både Enevoldsen og Hansen var gode typer på den samvittighedsfulde, intelligente underofficer, og førstnævnte var ikke bange for at optage en diskussion med os om dagens spørgsmål. En god fædrelandsk ånd rådede i skolen, og hvor skulle det også være andet. Skolen selv

var jo i virkeligheden vort fædrelands smukke gave til os, hvad vi måske kun dunkelt forstod.

Hvis denne karakteristik af skolen er rigtig, så stemmer det med, at det er en meget gammel institution fra landets ældste tid, hvor det netop lå konge og kirke på sinde at uddanne fromme og fædrelandstro mænd.

Lader man blikket gå blot 100 år tilbage, møder man imidlertid et nyt element, fremmet ved den indsats vor store Ørsted gjorde i naturvidenskaben. Netop i 1851 blev afgangseksamen henlagt til skolerne, og det blev disse magtpåliggende at søge naturfagene underbygget ved at indrette naturhistoriske og fysiske samlinger. Øverst i rektorboligen var oprindelig fysikstuen, efter sigende grundlagt på en gave, en elektricermaskine, fra ejeren af Hotel Prinsen, Madam Rosted. Et naturhistorisk musæum blev oprettet på en statsbevilling på 200 rdl., og en mængde gaver strømmede ind i tidens løb. Musæet blev ledet af daværende adjunkt Erslew, en værdig forgænger for vor C. C. Christensen. Af gavefortegnelsen for 1852 fremgår det, at skolen fra justitsråd Grove har modtaget en kæmpeskildpadde, som var drevet i land ved Præstø bugt. Mon den findes endnu? En hvalryghvirvel fra en eng i Lille Valby fortjener også at nævnes. Fantasien kom i fart blandt de støvede herligheder, hvor imellem også var et veritabelt skelet, vistnok af en dame.

En sammenligning mellem før og da og nu kan på flere punkter give anledning til eftertanke. Programmet for 1851 fylder med diverse historiske og matematiske afhandlinger 107 sider, vort fra 1901 fylder 57 sider og fra 1951 26 sider. Biskop Rørdams tale ved hans svoger rektor Hauchs indsættelse er højst læseværdig, men navnlig et tidsdokument. Hvem tænker sig en sådan handling udført nu under gejstlige auspicer? Hvilken varme slår ikke op fra de gamle indbydelsesskrifter, f. eks. i de skiftende rektors omtale af hin eller den afgæede lærer. Fra rektor Blicherts forord til programmet 1876 henter jeg hans valgsprog: fortiter in re suaviter in modo, som han selv fortolker således: jeg forfølger det mål, jeg har

sat mig uden at lade mig drage bort derfra, men jeg bruger helst milde midler. Måtte mildhed og godhed råde i forholdet mellem ældre og yngre. — Det er ord, man mærker sig fra en ellers hård og streng tid. Nævnes skal også rektor Søren Blochs: nihil ad speciem, ad fructum omnia. Han anbefaler lærerne rolig og blid alvor og pålægger dem at opretholde disciplinen uden at ofre den naturlige munterhed hos eleverne.

Een kategori mangler så at sige aldeles i de moderne programmer — de adelige navne, som i århundreder var at finde blandt skolens registre. Fra 1876's program henter jeg på må og få: Grevenkop-Castenskjold, Wedel-Wedelsborg, Skeel, Moltke, Holstein-Ledreborg, Lerche, Sparre og de Neergaard. Det

sidste er det eneste, der findes i det nuværende program, og det skal man jo ikke græde over. Men hvad er forklaringen? Af borgerlige navne så man: Olivarius, Welding, Ulrich, Bang, Rørdam, Gøtsche, Hage, Bülow, Meincke, Goos, Fenger, Branth og Kornerup. Nok til at vise, at skolen rekrutteredes fra de solide samfundslag. Fra min egen årgang — nej, nomina sunt odiosa, omend de forpligter.

Hvordan skal man fatte sig i korthed, når minderne strømmer ind! Det er den gamle skole selv, der kalder dem frem. Den var slem til at give lussinger og dygtig til at lære latin. Vi tre, der er tilbage, er en fåtallig repræsentation for de elleve unge mænd, der for 60 år siden forlod skolen. Vi mindes de henfarnede venner.

Georg Brøndsted.

Marathonløbet om skolens sportsplads

Da Roskilde Katedralskole efter sommerferien 1961 kunne tage den nye sportsplads mellem Tuttesti og Sct. Claravej i brug, sluttedes et sandt marathonløb om løsning af en for skolen livsvigtig sag. Helt tilendebragt er den dog ikke, før et projekteret omklædningshus står færdigt. Men selve anlæget er en realitet, og i vor glæde over det kan der være al mulig grund til at kaste et blik tilbage over den lange, tornestrøede vej, der førte til målet.

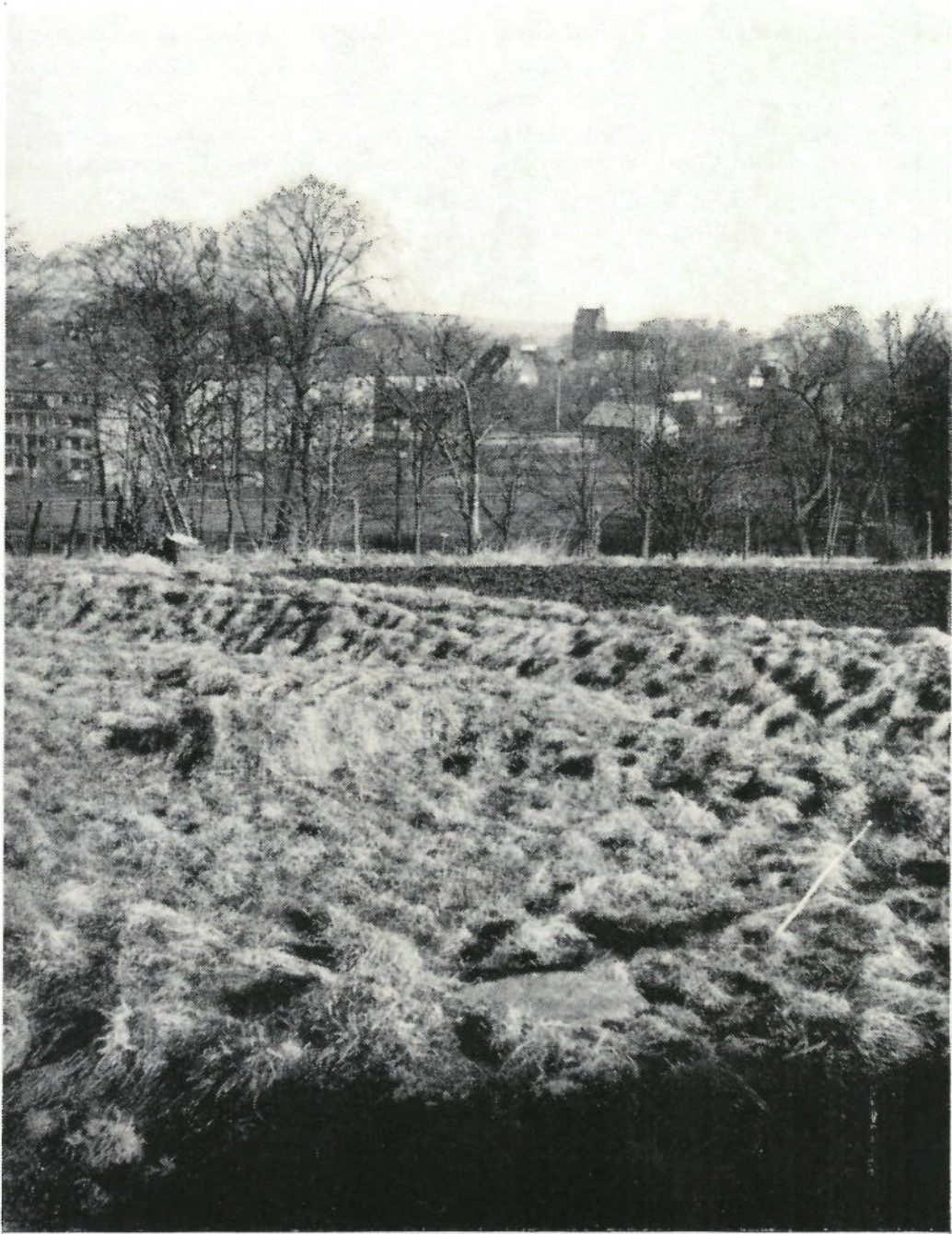
Et marathonløb er på 42 km, og pudsigt nok gik der i sagen om sportspladsen 42 år fra start til mål. Men så ejendommeligt udviklede denne sag sig, at man endte, hvor man begyndte.

Da den i 1919 blev rejst af rektor *Boësius*, havde man nemlig kig på det areal, som lå mellem Havnevej og Tuttesti, og som først i sidste halvdel af trediverne blev gennemskåret af den brede Sct. Claravej. Det tilhørte A/S St. Clara Mølle, som var villig til at afstå et passende stykke.

Imidlertid trak sagen i langdrag, formentlig på grund af økonomiske betænkeligheder hos de bevillende myndigheder. Den blev i 1929 taget op igen, idet man da forhandlede om et mindre projekt, blot anlæg af en lille fodboldbane.

Heller ikke det blev gennemført, idet der nu var dukket en anden og bedre tanke op: anlæg af en idrætsplads på en del af det terræn, der kaldes Provstevænget, d.v.s. det stadig frit liggende areal nord for domkirken, begrænset af Provstestræde, villaerne langs vestsiden af Provstevænget, Bellevuesti og Tuttesti. Det var på den nordlige, mod Byparken skrånende del af dette område, man nu tænkte sig sportspladsen placeret; smukke og mere sund beliggenhed kunne ingen ønske sig.

Gennem mere end en halv snes år arbejdede rektor *V. S. Lauritsen* energisk for gennemførelse af dette projekt. Til en begyndelse så det sort ud, idet menighedsrådet gik imod planen, fordi man mente, dens gennemførelse

Den nordlige del af Provstevænget, hvor man gennem mange år arbejdede for at få sportspladsen placeret. I forgrunden ses den græsklædte tomt af den middelalderlige Sct. Hans kirke, som Nationalmuseet ønskede bevaret. Bag træerne ses den nu færdige sportsplads.

ville ødelægge den smukke udsigt og stedets hele landskabelige idyl, og bag menighedsrådet stillede kirkeministeriet sig.

Men derfor gav skolen ikke op. Man ventilerede muligheden af at vende tilbage til den oprindelige plan om at benytte St. Clara Mølles jord, som stadig kunne fås, men som

man var mindre interesseret i fra skolens side efter anlæget af Sct. Claravej.

I slutningen af 30'erne førtes nye forhandlinger med menighedsrådet, og nu blæste der en anden vind. Det lykkedes at nå til en for skolen gunstig aftale om et areal i Provstevænget; de fornødne foreløbige bevillinger

blev opnået og arbejdet udbudt i licitation af undervisningsministeriet.

Alt syntes således klappet og klart, da Nationalmuseets direktør, dr. P. Nørlund, pludselig i maj 1941 greb ind med protest mod planen, idet den efter hans mening ville ødelægge de bevarede rester af den gamle Sct. Hans Kirke og dennes kirkegård. „Ligesom man i århundreder har fredet om denne plads“, skrev dr. Nørlund, „bør den også til glæde for eftertiden bibeholdes i sin gamle skikkelse“.

Rektor Lauritsen tog straks den tilkastede handske op og søgte at imødegå dr. Nørlunds argumenter. Det udviklede sig til en langvarig bitter strid, i høj grad fulgt af offentlighedens interesse. Store kredse i byen stillede sig bag skolen. „Roskilde Dagblad“ foreslog, at man løste knuden ved simpelthen at flytte de beskedne rester af Sct. Hans Kirkes tomt til et passende sted i nærheden. Men lige meget hjalp det. Nationalmuseet havde fat i den tunge ende af tovet, og i maj 1943 meddelte undervisningsministeren, at man, som forholdene lå, havde måttet opgive tanken om at erhverve grund i Provstevænget til sportsplads for skolen. Året efter gennemførtes en total fredning af området.

Skolen var dermed lige vidt. 25 års uendelige forhandlinger var endt absolut negativt.

Man besluttede nu at vende tilbage til den oprindelige tanke om at placere sportspladsen på St. Clara Møllens jord. Herom forhandlede der i foråret 1947 på et møde, hvori deltog bl. a. folketingsmændene Poul Sørensen og borgmester Villumsen, sidstnævnte også som repræsentant for byrådet. Tanken opnåede almindelig tilslutning og blev på dette grundlag ført videre, efter at *Hakon Fogb* i sommeren 1947 havde overtaget rektoratet. A/S St. Clara Mølle var trådt i likvidation og var villig til at afstå arealet mellem Tuttesti, Sct. Claravej og Birkeallé, og i 1948 tilbød kommunen at erhverve grunden, mod at staten påtog sig udgiften i forbindelse med anlæget og i et vist omfang stillede pladsen til rådighed for byens sportsklubber uden for skoletiden. Men også i denne omgang måtte der langvarige og besværlige forhandlinger til.

De resulterede dog i, at finansudvalget i 1951 gav sin tilslutning til gennemførelsen af planen, dog kun på den betingelse, at den ret omfattende planering skulle udføres som beskæftigelsesforanstaltning for langvarigt arbejdsløse. Det var på daværende tidspunkt den eneste mulighed for at få bevillingen igennem, men det skulle vise sig, at det med den ikke faglærte arbejdskraft, som tilmed væsentlig var til rådighed i vintermånederne, var yderst besværligt at få arbejdet fra hånden. I løbet af en årrække blev de grove jordarbejder udført i forbindelse med en omfattende dræning, men dermed kørte man igen i stå.

Efter det sidste rektorskifte stod det klart, at skulle man nå til ende med arbejdet, måtte der en regulær bevilling til – uden klausul om, at kun arbejdsledige måtte anvendes.

Ved forhandlinger i 1957–58 lykkedes det at få denne side af sagen bragt i orden. I juli 1958 blev anlæget godkendt som frit arbejde, og der sattes fuld kraft på færdiggørelsen, så pladsen kunne afleveres i efteråret 1959, en senere projekteret håndboldbane dog først året efter.

Og atter blev tålmodigheden sat på prøve: Det tilsæede areal skulle ligge og gro i to år, før det måtte tages i brug. Vi styrede vor utålmodighed, men i august 1961 rykkede vi endelig ind og havde i efterårsmånederne umådelig glæde af anlæget. Det er ikke blot smukt, som det nu ligger, hegnet på de to sider af Fjordvillas have og Byparken – og med en dejlig udsigt mod St. Jørgensbjerg kirke og fjorden – gasværket må man så prøve at lukke øjnene for. Det er også et godt anlæg, om end vi kunne have ønsket mere boldplads. Men alt i alt en vældig gevinst i forhold til tidligere, da vi måtte nøjes med en forhenværende tennisbane i Ll. Maglekildestræde og konkurrere med andre skoler om en fodboldbane i Klostermarken. Nu kan vi både spille bold og dyrke atletik på egen grund.

Således endte da en træls vandring lykkeligt. Man kan beklage, at mange kræfter på en måde spildtes undervejs, og man kan undre sig over, at der skulle gå 40 år med løsning af en sag, som man bagefter synes

kunne være ordnet i et snuptag ved starten. Men det formindsker jo ingenlunde den indsats, der i de mange år er gjort på at skaffe friluftssporten ved skolen gode kår.

Vi venter med den officielle indvielse, til også omklædningshuset er hjemme, og vi tror ikke, det varer andre 40 år. Ved den indvielse vil vi sende en venlig tanke til dem,

»A. P. Andersen og hustrus mindefond«.

Man vil bemærke, at der i regnskabet under Studie- og understøttelsesfonden i år findes en ny post på 40.000 kr., kaldet „A. P. Andersen og hustrus mindefond“. Den skyldes en gave fra en 40-års studenterjubilær i 1961, kontorchef i D.S.B., civilingeniør Alfred Andersen, Roskilde, der på denne smukke måde har ønsket at sætte sine afdøde forældre et minde.

De nærmere bestemmelser for udlån af denne fond vil blive udarbejdet i samarbejde med giveren; foreløbig kan kun siges, at børn af jernbanefolk vil være fortrinsberettiget, og at billige eller helt rentefrie lån også vil kunne ydes skolens elever.

Bestyrelsen har naturligvis overfor giveren udtalt Roskildenser-Samfundets hjerteligste tak for denne storstilede gave.

Vedr. indbetalingskortet

Kære medlem! Ræk venligst bestyrelsen en hjælpende hånd ved straks at indsende det beskedne kontingent (10 kr., endda kun 5 kr. de første otte år efter afgang fra skolen) på vedlagte indbetalingskort, så vi kan spare tid, kræfter og

der i tidens løb har slidt med denne sag, lokalt og i centraladministrationen. Vi ved, at den i perioder har redet nogle af dem som en mare. Og allerede nu vil vi med denne lille historiske redegørelse bringe dem en tak fra den ungdom, som nyder frugten af deres møje.

G. Tolderlund-Hansen.

penge på rykkerbreve og opkrævninger. I det forløbne år måtte vi sende 218 rykkerbreve og 81 postopkrævninger. Brug derfor ikke indbetalingskortet til bogmærke, men læg det frem, så det husker Dem på at få pengene af sted. Medlemmer med postkonto erindres om den nemme ordning med at påtegne indbetalingskortet og indsende det til postgirokontoret (se vejledningen i postgirobogen). Benyttes girokort, bedes medlemsnummer venligst anført på kuponen.

Der er nogle livsvarige medlemmer, der har protesteret over indbetalingskortet. Det må de ikke gøre, for det er altfor besværligt inden afsendelsen at udtage de livsvarige medlemmers indbetalingsort.

Dette nummer af ROARS KILDE sendes til alle årets jubilærer og dimitterer for at friste dem til indmeldelse. På indbetalingskortet anføres stilling, navn og adresse samt afgangsåret og eksamen (student eller realist). Så er De medlem og støtter derved Roskildenser-Samfundets arbejde på at vedligeholde forbindelsen og styrke sammenholdet mellem gamle elever og fremme, hvad der tjener til ære og gavn for skolen.

Vi er nu 1090 medlemmer. Det er alt for lidt til så stor en skole.

Bestyrelsen.

Et frieri i 1773

Et uddrag af roskilderektoren J. H. Taubers dagbogoptegnelser

J. H. Tauber, der var en af Danmarks dygtigste skolemænd i det 18. århundrede, var født i Aalborg, fra hvis latinske skole han blev student i 1762. Medens han var rektor i Horsens, tog han teologisk embeds-eksamen med den hensigt at søge præstekald, hvad han gjorde resten af sit liv, men uden held. Godt det samme, for som skolemand var han banebrydende.

Horsens forlod han i 1781, da han blev rektor i Odense, men her var han kun i syv år. I 1787 kaldtes han til rektor i Roskilde. I 1790 bliver han dr. theol. h. c. Efter sin afsked i 1808 blev han boende i Roskilde, og han ligger begravet på Graabrødre kirkegård, hvor der er rejst ham et prægtigt monument, der stadig findes.

Kilden til nedenstående skildring af hans „kærlighedshistorie“ er ham selv. Han skrev nemlig dagbog som en rasende hele sit liv. Fjorten tykke bind er bevaret og findes i Aalborg-Katedralskoles bibliotek.

Lad os begynde med at kaste et blik på ægteskabsmarkedet i Horsens i 1773. Det minder stærkt om hvid slavehandel. Døtrene har at elske dem, fædrene bestemmer dem for:

„Konsistorialråd Glud havde en eneste datter, som han gerne ønskede, jeg kunne have fået lyst til. Selv slog han derpå og havde givet kancelliråd Lichtenbjelm i kommission at foreslå dette parti. Jeg havde set datteren og fra alle kanter indhentet efterretninger om hendes huslighed og duelighed, om hendes karakter og sindelag og lod hende nu uden al sammenligning være attråværdig; kuns een post var i vejen. (Tauber røber ikke hvilken), og jeg turde derfor ikke beslutte mig til dette valg, i hvor rigt byttet end var, men lod det stå ved sit værd, indtil jeg fik flere at sætte på valg. Kancelliråd Flensburgs ældste datter blev mig tilbudt ved Lichtenbjelm, som også her fik denne kommission.

Medgiften var straks 1000 rd. foruden udstyr efter standsmæssighed“.

Mellemanden fortæller Tauber, at pastor Friborg er ude efter nævnte jomfru, men at han må nøjes med den yngste, hvis Tauber vil have den ældste. Tauber siger nej, så præsten får den ældste. „Iblandt dem, de fornuftigtænkende ville have undt mig, var vejermester Stephansens datter den fornuftigste og husligste, men da jeg havde foresat mig at vælge en kone, som ikke alene kunne bestyre mit hus, men endog hædre mig i alle selskaber, i alle forbindelser og ikke blot passe til den egn, jeg nu var i, men til hvad egn det skulle være, ifald jeg blev forflyttet, så forøgede det min varsomhed og betænksomhed i mit valg“.

Disse eksempler kan suppleres med adskilligt flere. Rektoren kan faktisk få enhver giftefærdig jomfru i Horsens ved at række hånden ud, men han dropper dem alle, og her er grunden: „Det er ikke fordelagtigt at have sin svigermøder her i byen, som måske kunne få i sinde at byde og befale i mit hus og anse min kone ligesom hendes tilforu underdanige datter, der var nødt til at danse efter hendes pibe“. Altså nej tak til dem alle.

Men der var selvfølgelig også jomfruer udenfor Horsens at vælge imellem. Tauber kommer i tanke om en præstedatter, som han har mødt på en embedsrejse med biskop Rottbøll, Viborg, hvis frues selskabsdame hun er. Der var måske noget, men sagen må undersøges nøje. Han skriver derfor til biskoppen og udbeder sig „de tilforladeligste efterretninger om jomfru Gregoriana Begstrups karakter, gemytsbeskaffenhed, forstands og hjertes værd, fremgang i kundskaber og hendes køns nødvendige prydnende dueligheder og færdigheder, huslighed og oplagthed til at omgås børn, tildanne dem til mennesker, borgere, kristne m. m.“

Biskoppen anmodes indtrængende om at hemmeligholde sagen, også for jomfruen, og på ingen måde binde eller forpligte Tauber, da hans hensigt med brevet kun er at „få den pålideligste kundskab om hende som om flere af hendes stand og vilkår, for siden efter de skarpeste undersøgelser under Guds vise førelse at gøre det bedste valg“.

Har man kendt mage til taktløs og ufor- skammet henvendelse, men sligt var altså god tone dengang. Biskoppen svarer omgående og med største elskværdighed. Han roser Tauber for den forsigtighed, hvormed han går til værks i en så alvorlig sag, og leverer derefter en lang beskrivelse af damen, som får det allerbedste skudsmål, og så følger i dagbogen en kostelig skildring af Taubers overvejelser i sagens anledning: „Udvortes fordele, formue og udsigt til velstand kunne jeg øjne fra alle kanter, når jeg havde sat højest pris derpå. Huslighed og rigdom kunne jeg træffe forenede; men sjæls dyrkelse, en god smag og den udvortes kultur, som går under navn af god levemåde, fattedes. Skønhed og udvortes smukke frembød sig for mig i guldskåler. Men da jeg ikke alene valgte mig en kone til tidsfordriv og sanselig mættelse for nogle år, men troede, at jeg og i mit valg skulle sørge for efterslægten, så måtte der i valget tillige ses på, at konen havde en dyrket forstand og en praktisk indsigt i pædagogikken efter grundsætninger og ikke blot efter vedtægter og moder“ etc. etc.

Tauber fylder flere sider i sin dagbog og slutter således: „Så ofte jeg begyndte at vakle i min overvejelse, sejrede fornuften og holdt sig til biskoppens brev som et kreditiv. Fri- stelsér havde jeg i mængde, ikke indvortes så meget som udvortes; men jeg stod klippe- fast uden at rokkes ved lykkens solskin ud på det lumske dyb“.

Jo, jo, hos Tauber sidder fornuften i høj- sædet. Hjertet må lyde hjernen.

Han tilskriver biskop Rottbøll, at jomfru Begtrup endnu var den eneste, han kunne finde på at vælge. Men hvad kunne hendes forældre give til udstyr? „Biskoppen føjede anstalter i denne sag“.

En afgørelse må nu træffes, men Tauber er stadig i syv sind, da han skal svare

biskoppen: „Vel ti gange greb jeg pen- nen og kastede den igen, ligesom jeg havde hørt en røst: „Betænk dig vel, hvad du gør; når det er gjort, kan det ikke omgøres“. Jeg befalede min sag i Guds hånd, fattede tillid til hans bestyrelse og oplivedes ved den styrkende tanke, at jeg ej havde urene hen- sigter, hverken bejlede efter penge eller skøn- hed alene og havde gået så forsigtig og var- som til værks, som muligt var, og derfor kunne håbe, at Gud skulle sørge for resten“.

Han beder biskoppen være mellemmand: „Jeg beslutter mig derfor, vejledt af min til- bøjelighed, overvundet af den overensstem- melse, jeg spår mig i mit valg mellem min yndige jomfrus tankemåde og smag og min egen til at udbede mig Deres mellemband- ling. De behage derfor at åbne for hende mit hjertes ønske og lade hendes forældre bi- falde det, ifald partiet står dem an. Min lyk- salighed er så stor, at den forstår til en fami- lie. 450 rd. er mine visse embedsindkomster, de uvisse af barnedøb, kirkegangskoner, bryl- lupper, lig, en 150 rd., fri bolig uden byrder og skatter“. Som rektor henhørte Tauber un- der gejstligheden, der efter de dagældende bestemmelser var fri for at betale skat.

Biskoppen, der med familie opholder sig i Aarhus, svarer Tauber, at hans nærværelse er nødvendig i så vigtig en sag, og Tauber tager straks af sted på sin fornuftbetonede frierfærd.

Huset er fuldt af gæster af rang og stand, som fikserer ægteskabskandidaten og under- holder sig med ham i længere tid, men så bliver han af biskoppen ført ovenpå i biblio- teket: „Der var mine ønskers mål. Jeg gik glad imod hende. Biskoppen førte ordet, og jeg gebærdede mig, som jeg kunne. Da jeg nu bestandig understøttedes af den tanke, at Gud let kunne forstyrre, hvad der ikke var mig tjenligt, og anså alt, hvad der kunne vælte sig i vejen for mig, som en guddom- melig velgerning, så var jeg langt fra ingen hidsig frier. Jeg ventede derfor rolig min skæbne, foredrog mit ærinde sindigt og for- nuftigt og sagde: „De ved, kære jomfru, al- lerede ved biskoppen årsagen til min an- komst. Jeg tilbyder Dem mig selv, fordi jeg ej har noget bedre at give Dem, og ønsker,

JOHAN HENRIK TAUBER

*Skolen forvandles flux fra Frangs til Munterheds Bolig
 Ved hans Mildhed og Kraft, Tofte af Hjerte og Aand:
 Alin ham lærte med Børn at dele Parrudommens Glæder,
 Denne adled til Mand Drengenes Flok ved hans Fod.*

J. Møller.

at De kunne overtale Dem til at tage del i min udelte lyksalighed“.

Som man ser: et frieri med manér under fuld følelseskontrol. Om kærlighed ikke et ord. „Jomfruen vidste ikke at svare, så undselig blev hun. — Derpå sagde biskoppen: „Manden må ikke opholdes, han har embede hjemme; i morgen må han have et afgørende svar“.

Derpå føres Tauber tilbage til selskabet, der ganske lader som ingenting. Næste dag, der er søndag, kører Tauber i kirke i karet med biskop Rottbøll og derpå hen for at modtage sin skæbne:

„Biskoppen ledte mig op i salen. Derpå hentede han jomfruen, gik stax bort og lod os blive alene. Jeg spurgte om hendes beslutning, hvad håb jeg kunne gøre mig. Hun svarede mig: „Det var ikke så godt at afgøre“. Jeg derpå: „Jeg forlanger aldeles ikke, at De skal sige Ja, når De kuns ikke vil sige Nej“. Hun svarede: „Jeg har just ingen modbydelighed til Dem“. At Tauber erklærer sig tilfreds med denne yderst beskedne sympatitilkendegivelse, kan nok undre, men det gør han: „Ja, så er det godt, så er vi skabt for hinanden“. Jeg tog hendes bånd, trykkede den til min mund og lagde den bort, fortalte

hende noget om hendes tilkommende lykke og lagde til: „Nu tror jeg, da De har givet mig deres hånd og hjerte, at det er den rette tid at betro Dem en hemmelighed, som måske vil glæde Dem. Jeg har en arv efter min moder, over 1000 rd., som kan hjælpe til at grundlægge vor fælles lykke“.

Lad gå med det, men så tilføjer Tauber følgende i vore øren dybt fornærmende bemærkning, der ville få enhver anstændig pige i vore dage til at hæve forlovelsen omgående: „Dette har jeg ikke skriftligt villet melde i mit brev, at det ej skulle have mindste indflydelse i valget til at stemme Dem til nogen side“, men jomfru Gregoriana tager ikke anstød af bemærkningen. Hun ved godt, at hun som alle ugifte døtre er en handelsvare. Sagen er på forhånd afgjort. Hendes sanktion er noget rent pro forma. Hvis hun sagde nej, ville der ligge et farligt hus. „I det samme kom biskoppen igen. Jeg sagde: „Nu er alting afgjort“. Han velsignede os begge.“

Fra forlovelsestiden bringer dagbogen et par karakteristiske prøver på datidens form for kærestebreve i de højere klasser. Man er stadig Des. De anførte uddrag er gengivet i den originale ortografi. Tauber begynder: — „Eskværdige Gregoriane“ og kaster sig ud i den højeste stilkunst: „Hvor lykkelige skal vi ikke blive, min Udvalde, lidt mere end Veninde? Hvor heldige i hver Dag at opdage nye Egenskaber, nye Fuldkommenheder hos hinanden. De omme, de fine Følelser, det smukke Køn har fremfor Mandfolkene, skal for-

drive al Mørkhed, al Surrhed, al overdreven Alvorlighed. Med en usforstyrret Glæde skal vi nyde vor fælles Lyksalighed, være hinandens Raadgivere, rette hinandens Feil, beskytte hinandens Dyd og kappes med hinanden om at forsøde Livet“. Brevet slutter: „Farvel min elskværdige Barneven fra Deres ævig hengivne J. H. Tauber“.

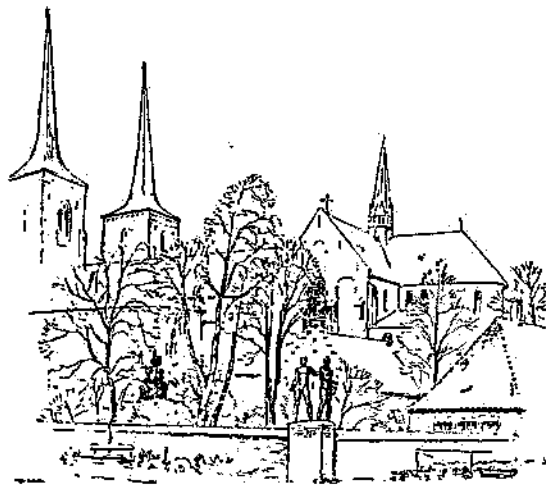
Jomfruens svar står ikke tilbage. Hun begynder: „Udvalte elskværdige Ven“ og fortsætter: „I dette Øjeblik modtog jeg alt det mit Hierte ønskede, nemlig en oprigtig Forsikkring om Deres uskatterlige Venskab. Vær forvisset, allerkiæreste Tauber, om Deres Piges uskrømede Erkientlighed og fuldkomneste Redebonhed at fyldestgjøre alle Deres Ønsker, naar Tid kommer“ etc. etc.

Begge breve er lange og fulde af forsiringer, men ordene: Jeg elsker dig (Dem), leder man forgæves efter.

Tre måneder efter står brylluppet i bispegården i Viborg: „Den forønskede tid kom, da bispen tilførte mig min brud i al hendes glimrende pragtfuldhed, så yndig, så beskednen og indtagende, som alle gratierne havde udtømmet deres tækkeligheder i hendes ene person“.

Vi siger her farvel til den unge rektor og hans brud. Til det tegnede billede af Taubers fornuftgifttermål kan der ikke føjes væsentlige træk udover det ene, at ægteskabet blev lykkeligt og velsignet med mange børn.

Hans Rønø.

Årets jubilarer

S. E. & O.

50 års jubilarer

Studenterne fra 1912:

Andersen, H. C., gymnasieoverlærer, Nybrogade 4, Nakskov.
Schrøder, Agnes, f. Arctander, Uraniavej 2, Kbh. V.
Askgaard, Ejnar, lektor, Vejrmøllehuset, Ribe.
Benzon, Vilhelm v., skovrider, Løvenholt pr. Tem.
Christensen, A. G., adjunkt, død 1941.
Christensen, Svend, dyrlæge, død 1954.
Elmenhoff, Billy, læge, dr. med., død 1948.
Glabn, Poul Egede, stadsdyrlæge, Jernstøbervænget 7, Køge.
Harboe, Holger, landsretssagfører, Parkovsvej 6, Gentofte.
Harboe, Knud, stud. jur., død 1915.
Henningsen, Frits, ambassaderåd, død 1951.
Hoffmann, Helga, f. Knudsen, overlærer, Ravnholmsvej 13 C, Lyngby.
Larsen, Kristian P., dyrlæge, død 1935.
Nørgaard, Eiler Leuning, direktør, Ringstedgade 40, Næstved.
Poulsen, Ove Helmuth, kontorchef, død 1923.
Nielsen, Agnes, f. Rasmussen, død 1946.
Rasmussen, Herman, revisor, Aarhus Plads 4, Kbh. Ø.
Rørdam, Holger, teaterinspektør, Bakkevej 10, Kbh. F.
Skov, Frederik T., civilingeniør, Ole Olsens Allé 11, Hellerup.
Thomsen, Eiler, politimester, Nyborg.
Thorning, Just, teaterforlægger, Kirsten Pihlsvej 1, Charlottenlund.
Wied, Johan, fabrikant, død 1945.

Realisterne 1912:

Blichfeldt, O., statsaut. revisor, Ordrup Jagtvej 48 E, Charlottenlund.
Brack, Fritz, fabrikant, død 1949.
Pihl, Karoline, f. Buchwaldt, tandlæge, Nygade 6, Slagelse.
Christiansen, Georg, assistent, Østre Stationsvej 7, Rungsted Kyst.
Hansen, Sigrid, f. Clausen, Kalundborgvej 66, Holbæk.
Dige, Albert, kontrolassistent, Smedegade 53, Ølsemagle Lyng pr. Køge.
Frederiksen, Ellen, f. Götzsche, afg. v. døden.
Henningsen, Harald, inspektør, Teglværksvej 4, Slagelse.
Løppenthin, Fritz, automobilhandler, Kildegård, Slaglunde pr. Stenløse.
Ostermann, Margrethe, f. Myhre, Værnedamsvej 9, Kbh. V.
Nielsen, Jenny, assistent, Pifeallé 17, Kbh. F.
Nielsen, Knud, 10518, 92 Str., Edmonton, Canada.
Nielsen, Mary, afg. v. døden.
Pedersen, Harald, købmand, Valbyhus, Taastrup.
Enggaard-Pedersen, Sv., arkitekt, Valhalvej 12, Roskilde.
Vest, Michael, pensionist, Damhuset, Lille Rørbæk pr. Oppe-Sundby.

40 års jubilarer

Studenterne fra 1922:

Bøgh, Birgitte, f. Brendstrup, Ulrich Birchs Allé 40, Kbh. S.
Skou, Gerda, f. Buch, dommer, Provstevænget 6, Roskilde.
Holball, Hanne, f. Engel, Søgaard pr. Herlufmagle.
Eriksen, Poul, tandlæge, Hyldevænget 5, Lyngby.
Hansen, Hans Laur., assistent, Koldinggade 5, II th., Kbh. Ø.
Kiellerup, Carl, direktør, Bredballe pr. Vejle.
Lund-Sørensen, Gunner, sognepræst, Roholte pr. Fakse.
Møllerup, Ruth, f. Frølich Nielsen, Kongevej 7, Helsingør.

Rabbek, Hans Chr., herreekviperingshandler, Torvet 8, Ringsted.
Rønø, Hans, havebrugskandidat, kirkegårdsinspektør, Gråbrødrestræde 12, Roskilde.
Storm, Ragna, f. Smedegaard, Højvangsvej 18, Glostrup.
Smith, Abigaël Lunding, død 1934.
Staal, Gunnar, jur. direktør, Rådhuset, Aarhus.
Skeby, Else, f. Clorius Sørensen, Borgegdet 16, Roskilde.
Sørensen, Torsten, landsretssagfører, Vordingborgvej 29, Køge.
Anna Andersen, bogbindermester, afg. v. døden.
Mogensen, Kirsten, f. Gravesen, Hjortholmsvej 5, Lyngby.
Jensen, Holger Anker, baneingeniør, cand. polyt., Aaboulevarden 6, I, Kbh. N.
Johannsen, Esben, landsretssagfører, Frederiksborgvej 60, Roskilde.
Matthiesen, Mogens, afdelingsingeniør, Overmarksvej 17, Kolding.
Bramslev, Gunnar, afdelingsingeniør, cand. polyt., Peder Bangsvej 189, Valby.

Ovenstående billede viser 40-års studenterjubilarene, ns., som elever i I g., fotograferet i det hjørne af den gamle skolegård, hvor gymnastikbygningen stødte til faglokale-bygningen. For morskabs skyld nævnes personerne med deres nuværende beskæftigelser. Siddende fra venstre: herreekviperingshandler *H. C. Rabbek*, Ringsted, assistent i Fyr- og Vagervæsenet *H. L. Hansen*, København, juridisk direktør i Aarhus kommune *Gunnar Staal*, landsretssagfører *Torsten Sørensen*, Køge, tandlæge *Poul Eriksen*, København, og kirkegårdsinspektør *Hans Rønø*, Roskilde. Midterste række fra venstre: fru *Else Skeby*, f. *Glorius Sørensen*, Roskilde, direktør *Carl Kiellerup*, Vejle, *Bi Lunding Smith*, der er afgået ved døden, og *Maud Johnsen*, der forlod skolen uden eksamen. Bageste række: Fru *Ruth Møllerup*, f. Frølich Nielsen, Helsingør, fru *Ragna Storm*, f. Smedegaard, Glostrup, fru *Birgitte Bøgh*, f. Brendstrup, København, dommer, fru *Gerda Skou*, f. Buch, *Lise Lindbæk*, der blev norsk student, og fru *Hanne Holball*, f. Engel, Herlufmagle. — Som det ses, lider drengene ikke af galanteri. De har smækket sig ned på bænken, medens pigerne må stå.

Realisterne 1922:

Blume, Jørgen, tømrermester, entreprenør, Nørregade 66, Køge.
Guldager, Thorvald, bibliotekar, cand. mag., Maglekildevej 12, Kbh. V.
Sommer, Gerda, f. Egmosen, Hyldegårds Tværvej 20, Charlottenlund.
Hansen, Johannes, boelsmand, Svenstrup pr. Kalundborg.
Hansen, Robert, prøvemester, Skovbovængets Allé 24, Roskilde.
Wolf-Jürgensen, Vita, f. Hansen, død 1956.
Henningsen, Alf, grosserer, Ved Bellahøj 21, Brønshøj.
Jensen, Svend Aage, forpagter, Refsmosegård, Fløng pr. Hedehusene.
Jensen, Ulla, ekspeditionssekretær, Peter Bangsvej 120, Kbh. F.
Bang, Xenia, f. Knuth, „E Bindstouw“, Tolland, Connecticut, USA.
Lang, Niels Aksel, død i Canada.
Elsvig, Georg, kontorchef, Kildehusvej 15, Roskilde.
Lassen, Sigurd, bankbogholder, Vindingevej 65 A, Roskilde.
Mundrup, Inna, prokurist, frue, Jensløv Tværvej 14, Charlottenlund.
Olsen, Karl Emil, kontorchef, Sønderengen 19, Søborg.
Olsen, Edith Frey, bibliotekar, Aabenraa 31, Sidehuset, IV, tv., Kbh. K.
Endsgaard, Hans, kontorchef, Peder Lykkesvej 64, Kbh. S.
Pedersen, Harald, udvandet til USA.
Scheel, Mogens, trælastagent, Strandengen 40, Roskilde.
Schmidt, Ingeborg, arkitekt m.a.a., Øverødvej 96 B, Holte.
Wolf-Jürgensen, Christian, overlærer, Smedegade 5, Roskilde.

25 års jubilærer

Studenter 1937, III ns.

Svendsen, Norma, f. Andersen, Sct. Knudsgade 1, Ringsted.
Nielsen, Edle, f. Broe, Elisabeths Allé 23, Fruens Bøge.
Enig, Agnete, f. Hald, Margrethes Allé 25, Fruens Bøge.
Hansen, Karen, bibliotekar, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Gråsten Bank, pr. Kruså.
Nordengård, Thorkild, prokurist, Rudevang 18, Holte.
Christensen, Asta, f. Larsen, Forsmarkvej 17, Næstved.
Jensen, Jytte, f. Knudsen, Hover, pr. Vejle.
Svendsen, Henning, landsretssagfører, Sct. Knudsgade 1, Ringsted.

Studenter 1937, III mn.

Berthelsen, Bent, lærer, Alfred Christensensvej 33, Nærum.
Christoffersen, Poul, produktionschef, Svanemøllevej 61, Hellerup.
Frier, Kai, skoleinspektør, Clara Friisvej 7, Køge.
Guldberg, Ove, direktør, cand. polyt. et jur., Skovvangen 18, Charlottenlund.
Hansen, Simon Einer Juul, kommandørkaptajn, Grants Allé 29, Hellerup.
Nielsen, Ingrid Hartmann, f. Hartington, Nævlingegården, pr. Roskilde.
Hellborn, Ivar, civilingeniør, Paludan Müllersvej 12, Odense.
Holbek, Kai, president, 96 Les Pins Ave, Laval-sur-le-Lec, Prov. of Quebec, Canada.
Humlum, Arne, lektor, Kysttoften 9, Kalundborg.
Jørgensen, Bendt, direktør, civilingeniør, Abildgårdsvej 167, Virum.
Larsen, Hans, revisor, Ringparken 26, Roskilde.
Larsen, Johanne Marie, afg. v. døden.
Engstrøm, Edith, f. Lund, Strandvej 55, Svendborg.
Keilsø, Elvin, afdelingsgeodæt, Harpevej 4, Herlev.
Nissen, Tage v., mag. scient., Hyldeager 11, Vedbæk.
Petersen, Uffe, direktør, Vindingevej 65 C, Roskilde.
Rosenstand, Jørgen D., ingeniør, Styrtom, Åbenrå.
Worsøe, Carsten, direktør, civiling., Jægersborg Allé 146, Gentofte.

Realister 1937, a-klassen

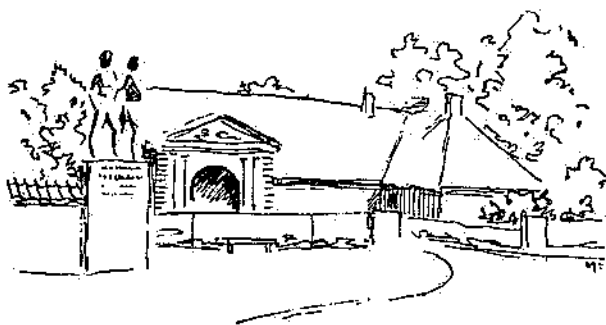
Jensen, Inge Margrethe, f. Albrechtsen, Gøderup pr. Roskilde.
Bjerg, Svend, overlærer, Søndervangsvej 66, Glostrup.
Olsen, Lise Mabrt, f. Brusendorff, Halsted Kloster pr. Avnede.
Madsen, Ellen, f. Christensen, Vinagervej 21, Gentofte.
Bak, Ingrid, f. Hansen, Marbjergvej, Fløng.
Liebe, Verner, fuldmægtig, Sorgenfrigade 6, København N.
Nørregård, Kirsten, f. Høyer, Sandalvej 1, Fredericia.
Mikkelsen, Kitty, f. Jepsen, Hælderne 14, Nærum.

Busch-Larsen, Inger Lise, f. Johansen, Frederiksborgvej 72, Roskilde.
Kjeldsen, Vagn J., civilingeniør, Rolighedsvej 73, Risskov.
Kjeldsen, N. Øjvin, overlærer, Rosenskildevvej 24, Slagelse.
Gross, Edith, f. Nielsen, Corduba, Argentina.
Nielsen, Helge Alex, gårdejer, Borgediget 16, Roskilde.
Jørgensen, Inger, f. Nielsen-Skensved, tandlæge, Klaus Nebs Vej 4, Virum.
Olsen, Niels Find, kaptajnløjtnant, Gernersegade 26, København K.
Jensen, Tove Dybdahl, f. Petersen, Provstevænget 9, Roskilde.
Boesen, Ellen, f. Rasmussen, Højagervej 29, Rungsted.
Hansen, Vibeke Helmer, f. Sørensen, Revningevej, Kerteminde.
Brandt-Nielsen, Ellen, Aaløkkegade, Kolding.

Realister 1937, b-klassen

Broe, Hans, overdyrlæge, Nykøbing M.
Mangold, Bente, f. Dyrum Nielsen, Klosterengen 9, Roskilde.
Hansen, Kirsten Ellebæk, f. Mikkelsen Hansen, Svend Estridsens Vej 12, Roskilde.
Hansen, L. Borello, repræsentant, Troldhøjen 18, Herlev.
Ingvorsen, Helmut, apoteker, Dom-Apoteket, Algade 8, Roskilde.
Jensen, Anna Margrethe, børnehavelærerinde, Magnoliavej 44, Valby.
Pfeiffer, Grethe, f. Jensen, Snoldelev Brugsforening, Snoldelev.
Andreasen, Else, f. Kristiansen, Vigerslev pr. Børup.
Johansen, Ebba, f. Lorentz-Sørensen, Broholms Allé 10 A, Charlottenlund.
Madsen, Hans David, dyrlæge, Vinkelgade 19, Herning.
Michaelsen, Hans, kommunelærer, Hovedskolen, Østerlars.
Nevé, Poul Erik, regnskabskonsulent, Ndr. Frihavngade 13 A, København Ø.
Nielsen, Jytte, kontorassistent i udenrigsministeriet, Andreas Bjørns Gade 10, K-p-t, 12 Rue
 Belliare, Bruxelles 4, Belgien.
Svarre Nielsen, Mogens, boghandler, Skansevej 29, Nørresundby.
Pedersen, Jens Anker, skoleleder, Kværkeby Centralskole, Kværkeby.
Olsen, Karen Mabri, laborant, Grønagervej 28, København S.
Pedersen, Kaj Nørgård, navigatør i SAS, Valdemarskrogen 50, Søborg.
Poulsen, Erik, forretningsleder, c/o Mechlenburg, Dr. Tværgade 25, København K.
Sørensen, Sv. Au., overlærer, Brostykkevej 99 A, Hvidovre.
Petersen, Lisa, f. Uhre, „Jagtgården“, Ganløse pr. Måløv.

De jubilarer, der ikke er medlemmer af Roskildenser-Samfundet, kan blive det ved at udfylde og afsende vedlagte indbetalingskort med anførelse af stilling, navn og adresse samt afgangsåret og eksamen (student eller realist).

Haletudserne - - -

Ved stiftelsesfestens middag fremkom vor æresformand, Hölger Rørdam, med disse betragtninger over skolens fremtid:

Det er sikkert med vemod, at alle ældre årgange af Roskildenser-Samfundets medlemmer – om ikke før, så gennem Roars Kilde – har erfaret, at man har sat sig nødsaget til at opgive en udvidelse og modernisering af Katedral-skolen med bevarelse af de bygninger, hvori den nu har til huse.

Skønt vel ingen med virkelig overbevisning kan hævde, at den skumle grå hovedbygning ud mod domkirkepladsen er nogen skønhedsåbenbaring, så holder vi dog af den, fordi så mange minder knytter sig til den, og fordi vi i de spartansk udstyrede klasseværelser har haft oplevelser, der prægede os for livet.

Det er for os *den gamle skole*, skønt bygningen i dag kun er 120 år gammel og altså, da vi for et halvhundrede år siden gik i skolen, var en forholdsvis ungdommelig 70-årig.

Det har vel allerede givet adskillige et stik i hjertet at se den gennemgå forskellige fornyelseskure i de senere år.

Først kom udvidelsen i rektor Boëtius' tid, da hovedfløjens ydre ganske vist bevarede intakt, men det indre moderniseredes, og Herholdts bygning (der forøvrigt heller ikke var nogen skønhedsåbenbaring) samt gymnastiksal og pedelbolig erstattedes med de nuværende fløje, der begrænser skolegården mod øst og syd.

Allerede dengang blev vore minder hjemløse.

Og så kom den nye udvidelse, som rektor Fogh havde taget initiativet til, men som blev realiseret i rektor Tolderlund-Hansens første år. Naboejendommen i Bondetinget indlemmedes i skolen, og en endnu mere radikal modernisering af hele det indre påbegyndtes.

Nu kendte vi faktisk slet ikke vor gamle skole mere.

Når vi blev vist rundt i de nye eller istandsatte lokaler, nikkede vi vel anerkendende – men sukkede samtidig:

„Bedre, skønnere måske –
ak, men det er ikke det!“

Og nu viser det sig altså, at den påbegyndte udvidelse af den gamle skole må opgives til fordel for en helt ny og helt anderledes skole, der tænkes opført på arealet mellem rektorboligen og Maglekilde.

Så hører alting jo op. Så eksisterer vor gamle skole ikke mere.

Jeg indrømmer: det var min første tanke, men . . . ja, det skal jeg komme tilbage til om et øjeblik.

Først må jeg lige nævne de betænkeligheder, som sikkert mange med mig har haft ved tanken om, hvordan man skal skabe kontakt mellem os mosgroede fortidslevninger og den nye ungdom, der nu er ved at sprænge den gamle skoles mure.

Har de og vi overhovedet noget tilfælles? Er det muligt at bygge en bro over det svælg, der adskiller os, så vi kan mødes til kammeratligt samvær i Roskildenser-Samfundet og i fællesskab løse de opgaver, der af stifterne er nedfældet i vore loves formålsparagraf?

- - -

Så vidt var jeg kommet i mine overvejelser, da der pludselig dukkede et lille vers op i min erindring, et vers, som jeg sikkert ikke har skænket en tanke i de sidste halvhundrede år, men som altså alligevel var blevet hængende i underbevidstheden, hvorfra det atter dukkede op – netop i rette øjeblik. – Det er et kor af haletudser, der synger det i et af Carl Ewalds eventyr, og det lyder således:

Gamle frø med dovne skanker
humpe må på land.
Nye tider, nye tanker –
trods dem, hvo som kan!
Vi vil aldrig sådan humpe.
Frit vi rører vore gumpes
i det klare vand.

Den sad.
Lige i øjet.

Jeg var pludselig kureret for min pessimisme.

Jeg erkendte, at jeg nu var en gammel frø med dovne skanker – og kunne samtidig let identificere mig selv som ung med en af de respektløse haletudser.

Den dobbeltbundede ironi i det lille vers lod mig pludselig se klart og fordomsfrit på de problemer, jeg havde tumlet med.

Selvfølger er det ikke nogle gamle forældede bygninger og de personlige minder, som knytter sig til dem, der har skabt ånden i Roskildenser-Samfundet og fået os allesammen til at føle os som kammerater. Det skulle jeg jo være den første til at indse, fordi jeg har haft meget lidt at gøre med mine samtidige, dem jeg havde gået i skole med og haft fælles minder med, i de over 40 år, jeg nu har været virksom indenfor Roskildenser-Samfundet. Des mere med de endnu ældre og de meget yngre, der alle har været mine gode kammerater.

Hvorfor skulle jeg så tvivle på, at kontinuiteten kan bevares, når skolens elever flytter over i større, bedre og mere tidssvarende lokaler på den anden side af domkirkepladsen, hvor til og med skolen i ældste tider har haft sin plads. At den bevares i Roskilde, og at

den får muligheder for at løse de opgaver, der stilles den under den nye skolelov, på bedst mulig måde, må dog være det vigtigste.

Så er det kun op til os gamle „frøer“ i den rette kammeratskabsånd at gøre vort til, at de nye „haletudser“ får chancer for frit at røre deres gumpes også i Roskildenser-Samfundet. Så vil de føle sig hjemme her. Så vil de skabe liv og udvikling i vor efterhånden lidt støvede og stagnerende forening. Få den til at vokse og trives.

For mig står det som de vigtigste milepæle i Roskilde Katedralskoles nyere historie, at den på afgørende tidspunkter, da det gjaldt om at udvide og forny skolen og derved frelse den fra stagnation, havde de rette mænd som rektorer, mænd, der havde mod til at tage et initiativ og evner til at forhandle.

Jeg skal ikke forklejne nogen af de øvrige rektorer. Mange af dem har sikkert – på sin vis – betydet lige så meget for skolen. Men ingen af dem har egnet sig bedre til at løse påtrængende praktiske opgaver.

Derfor beder jeg i aften rektor Tolderlund-Hansen både på sine forgængeres og egne vegne at tage imod vor tak, vor hyldest og vort lykke til!

Og lad os så drikke en skål – ikke for vor gamle men for vor nye skole.

Jeg ved ikke, om man egentlig kan udbringe et leve for en ufødt. Men undfanget er den da i hvert fald. Så jeg vover det:

Den nye Roskilde Katedralskole længe leve!

Seeger R. Prødan

Roskilde Katedralskoles historie

er skrevet . . .

Så nåede vi efter mange års arbejde så vidt, at manuskriptet til skolens historie foreligger fuldt færdigt, skrevet af vor dygtige skolekammerat, fhv. museumsinspektør, dr. phil. Ada Bruhn Hoffmeyer under titlen: „Artibus ingenius. Roskilde Katedralskole gennem tiderne“. Manuskriptet fylder 440 maskinskrevne kvartark, og når man har læst dem igennem, siger man til sig selv: „Ja, sådan skal det gøres, sådan skal en skolehistorie skrives for at blive læst, ikke tørt videnskabeligt, men frodigt fortællende og ført helt op til dato.“

Er det ikke Voltaire, der siger, at kunsten at være kedelig består i at ville have det hele med? Når dr. Bruhn Hoffmeyer er så interessant, som hun er, skyldes det just, at hun har valgt og vraget, skelnet mellem væsentligt og uvæsentligt, men også at hun betjener sig af et funklende dansk.

For at give et indtryk af stoffets opdeling, gengives herunder indholdsfortegnelsen:

Kapitel I. *Middelalderens lærde skole*: Kristendommen kommer til Roskilde – Forudsætningerne for en skole – Katedra og domskole – Absalon og rektor Arnfast – De store gavers tid – Ærkebiskoppens testamente – Fra Roskilde til Paris – Roskildes katedra og universitetet – Skolen, lærerne, disciplene – Skolebøgerne. Kapitel II: *Humanisme - reformation*: Humanismen gør sin entré – Fra latin til sjællandsk – Læsemester Paul Helie – Lille mand i store fodspor – Danmarks almindelige lærer, summus theologus – Superintendenten og domskolen. – Fra lector theo-

logiae i Roskilde til superintendent i Ribe. Kapitel III: *Latinskolen*: Den lutherske kirkeskole – Den sorte skole efter Melanchton og Bugenhagen – Latinskolen og Duebrødre – Kong Frederik II og de milde stiftelser i Roskilde – Niels Hemmingsen og latinskolen – Roskildes peblinge til kongebegravelse – Farlige impulser – Lutherus Triumphans – Roskilde får gymnasium – Fra gymnasium til trivialskole – Regensen i Roskilde – Økonomiske forhold i Regensens dage – Et kort blik tilbage. Kapitel IV: *Fra Kalundborg til Tauber*: De Schader og de Schnabeler – Skoleforordningen af 1739 – „Hyggelige skoledage“ – Christoffer Lysholms rektortid – Rektor Saxtorph på godt og ondt – De Guldbergske reformer. Modersmålet rykker ind – Rektor Tauber og Roskilde – Kirkeskolens endeligt – Søren Bloch og katedralskolen – De arme hørere – Fra konrektor til overlærer – Hic locus fuit, ubi Troia stetit – Artibus Ingenius – Libros de diversis facultatibus – Milde gaver til disciplene – Rektors residens. Kapitel V: *Urolige 19. århundrede - humanismens indbrud*: Da Madvig dukkede op – Lærerkollegiet i Elberlings tid – Tiderne skifter – Den strenge rektor Blichert – Det rektorale „Systemskifte“ – Det 20. århundrede. Kulturskolens endeligt – „Vor skoles sol“ – De svandt, de svandt, de skønne børndomsdage – Lærerkollegiet.

Ser det ikke fristende ud? Godt, altså gælder det om at få bogen trykt. Efter at forfatterhonoraret er betalt (vi skylder dr. Bruhn Hoffmeyer megen tak, fordi hun har udarbejdet dette fremragende værk for et overkommeligt honorar), har vi, som status udviser, ca. 13.000 kroner til disposition, og det forslår ingenlunde, for værket skal have et udstyr, der er det værdigt, der skal mange billeder i, og endelig skal bogen kunne sælges for en overkommelig pris.

Bestyrelsen er imidlertid optimister. Nu skal den opgave, der har været talt om i så mange år, løses, og manuskriptet er derfor sendt til sætning hos „Roars Kilde“s fortræffelige bogtrykker, Chr. Stigaard, Roskilde.

Disse linjer skal derfor være en appel

til gamle roskildensere, der måtte føle trang dertil, om at betænke fonden med et sidste bidrag sammen med kontingentet.

Det er tanken at udsende bogen i 1963. Alle medlemmer vil blive tilskrevet, når den foreligger. *Bestyrelsen.*

Generalforsamlingen

Roskildenser-Samfundets generalforsamling, som holdtes i skolens festsal lørdag d. 4. november, var denne gang velbesøgt. Især var der mødt en hel del unge, hvilket blev hilst med stor glæde. Det er jo de unge, der skal bære foreningen videre, så vi håber, at de også vil møde til næste generalforsamling og i endnu større antal. Det er ved denne lejlighed, man hører, hvad der sker i Roskildenser-Samfundet udover festerne.

Formanden, *Hans Rønø*, bød forsamlingen velkommen og takkede rektor, fordi flaget var hejst både på skolen og på rektorboligen. En særlig velkomst blev rettet til foreningens æresmedlem *Holger Rørdam* og til 65-års jubilaren assurandør *Kalkar*, ligesom formanden omtalte foreningens andet æresmedlem, fru *Werner*, som ikke kunne være til stede på grund af sygdom.

Rektor *Tolderlund-Hansen* påtog sig atter i år dirigenthvervet, og før han gav ordet til formanden, takkede han for fødselsdagsartiklen i „Roars Kilde“. I dette overflødhedshorn, sagde han bl. a., var der godter, som ikke tilkom mig men min forgænger, rektor Fogh. Flere af de ting, jeg har afsluttet, var i god gænge, da jeg kom til i 1957. Noget af det første, jeg var med til, var et møde med rektor Fogh, hvor købet af Bondetinget 1 blev en realitet. Rektor Fogh havde ligeledes købt arealet ved Sct. Clara mølle til anlægelse af sportspladsen, så også her var det let for mig at føre sagen videre.

Derefter gav rektor ordet til formanden, som først mindedes de medlemmer, der var

gået bort i det forløbne år. Det var redaktør, cand. mag. *Povl Engelstoft*, st. 1895, fru *Sophy Willumsen*, r. 1911, lektor *Peter Petersen*, s. 1911, maskiningeniør *H. E. Conradsen*, r. 1909, fru *Sigrid Hansen*, f. *Clausen*, r. 1912, landsdommer *Oluf Reisby*, st. 1924 og fru *Kate Nielsen*, r. 1949.

Foruden at aflægge beretning for det forløbne år, aflagde formanden tillige beretning om regnskabet. Han sagde bl. a.: Vi har betalt en regnskabsfører, bankrevisor *Jørgensen* fra Roskilde Landbobank, til at tage sig af foreningens regnskab, fordi arbejdet efterhånden er blevet så stort, at der må en fagmand til at ordne det.

Fra dr. phil. *Ada Brubn Hoffmeyer* er der kommet et brev, der fortæller, at det dages stærkt med manuskriptet til skolens historie. Forhåbentlig vil det ligge færdigt omkring 1. januar. Det bliver et værk af betydelig værdi og interesse, og der vil blive sendt en opfordring ud til alle medlemmerne om subscription. Samtidig med denne vil der blive sendt en ny medlemsliste.

Roskildenser-Samfundet har nu 1015 medlemmer, hvor alle årgange lige fra 1893 til 1961 er repræsenteret. Efter redaktør *Povl Engelstofts* død har det været svært for foreningen at finde frem til alle jubilarene, men det gik ved fælles hjælp. En særlig tak blev i den forbindelse rettet til assurandør *Erik Carstensen*, som havde fundet frem til alle 25-års realist-jubilarene, som er det sværeste punkt.

Formanden omtalte derefter dimittendfe-

sten, som er overgået til at blive en fest for eleverne, deres forældre og lærerkollegiet, og hvor udgifterne deles af skolen og Roskildenser-Samfundet. Den sidste fest havde kostet foreningen 1784 kr., hvilket er mange penge. Derfor foreslog formanden, at forældrene for fremtiden selv betalte deres kuvert, og at foreningen betalte for dimittenderne.

Rønø, som forøvrigt har siddet i bestyrelsen i 25 år, var lidt bekymret, fordi skolen skal flyttes, hvilket måske kunne få konsekvenser for Roskildenser-Samfundet, selyom den nye skole skulle blive liggende ved Dømkirken. Han sluttede sin beretning med at ønske skolen tillykke med planerne til den nye bygning og dermed de bedre forhold for undervisningen.

Derefter tog rektor ordet og omtalte dimittendfesten. Alle på skolen er glade for denne festlige aften, men der er noget urimeligt i, at Roskildenser-Samfundet betaler 5 kr. for forældrene. Han foreslog, at forældrene betalte fuldt ud og dimittenderne det halve.

Landsretssagfører *Børge Svarre Nielsen* aflagde beretning om lånesager. Der var udlånt 7 gange 2.000 kr., hvilket i vore dage er en beskeden hjælp. Fondens midler svinder ind, så Svarre Nielsen efterlyste støtte fra medlemmerne. Lånene var blevet anvendt til studier af jura, medicin, farmaci, teknikum og de mere praktiske studiegrene, der kommer frem. Alle, der beder om lån, har god brug for det, og pengene kommer rettidigt ind.

Dir. *Harboe* gjorde opmærksom på, at Svarre Nielsen tidligere efterlyste låntagere, medens han nu efterlyste penge til fonden.

Rektor spurgte, om det var muligt, at man kunne knytte et navn til et bestemt lån, hvis der skulle melde sig en giver, men Svarre Nielsen mente, at der i så fald skulle en vedtægtsændring til.

Derefter fulgte valg til bestyrelsen. Efter tur afgik *Lise Nørgaard*, *Holger Nielsen*, *Mogens Røest Hansen*, *Rønø* og *Grete Sieck Christensen*. Formanden oplyste, at der var to bestyrelsesmedlemmer, som ønskede at trække sig tilbage på grund af manglende tid. Det var *Lise Nørgaard* og *Holger Nielsen*. De unge, der var til stede ved generalfor-

samlingen, foreslog derefter stud. jur. *Sven Johansen*, st. 1960, valgt ind som repræsentant for de yngste årgange. Bestyrelsen foreslog assurandør *Erik Carstensen*, r. 1934, som havde lovet at være behjælpelig med jubilarlisten også i fremtiden. Det var derfor praktisk at have ham i bestyrelsen. Begge blev valgt med akklamation. Bestyrelsen kom derefter til at se således ud: *Hans Rønø*, formand, *Holger Rørdam*, næstformand, *Birthe Juul*, sekretær, *Karen Andersen-Rosendal*, redaktør, *Svend Johannsen* og *Børge Svarre Nielsen*, lånesager, *Kirsten Freil*, *Mogens Røest Hansen*, *Grete Sieck Christensen*, *Erik Carstensen* og *Svend Johansen*.

Formanden rettede en hjertelig tak til de to afgående bestyrelsesmedlemmer. *Holger Nielsen* glider dog ikke helt ud af billedet, idet han har lovet at være behjælpelig ved de fester, Roskildenser-Samfundet holder for de unge årgange. Desuden bød formanden de to nye bestyrelsesmedlemmer velkommen i bestyrelsen. Forbindelsen med de yngste årgange vil blive styrket ved at have en af deres egne i bestyrelsen. Ligeledes er det en glæde at have fået et medlem, der vil hjælpe med jubilarlisten.

Landsretssagfører *Esben Johannsen* genvalgte til revisor og under eventuelt takkede direktør *Harboe* for „Roars Kilde“.

Tilsidst uddelte rektor skolens program til de tilstedeværende samt indbød alle til at bese skolen og rektorboligen og nikke til det, der endnu er tilbage af det gamle. Fra havetrappen i rektorboligen kunne man endda se, hvor den nye skole skal rejse sig.

Rektor *Tolderlund-Hansen* sluttede med at takke Roskildenser-Samfundet for gymnastikpræmierne, for legater og for dimittend- og komediefesterne. Han håbede, at Roskildenser-Samfundet stadig vil være levedygtigt, da det har stor betydning for skolen.

Generalforsamlingen sluttede med en tak til rektor *Tolderlund-Hansen* for dirigenthvervet og et leve for ham og skolen.

Stiftelses- og jubilarfesten 1961

Samme dag som generalforsamlingen var der festmiddag for jubilarene på hotel Prinsen. Af 108 jubilare var 58 mødt, og det blev som sædvanlig en festlig og højtidelig aften, hvor gamle skolekammerater mødtes og opfriskede gamle minder. Denne jubilarfest holdes altid den første lørdag i november, så fremtidige jubilare kan straks sætte et kryds i kalenderen.

Efter at Rønø havde budt velkommen, gik snakken livligt ved de lange smukt pyntede borde med de festklædte deltagere.

Rektor *Tolderlund-Hansen* var første taler. For mig er det kun 4-års jubilæum, sagde han, og jeg vil gerne bringe en hilsen fra skolen til jubilarene. Det at holde jubilæum er en blandet fornøjelse. Man ser på de andre som i et spejl og står med blikket rettet bagud. Det er også en slags status, hvor man spørger sig selv: Hvad blev det til? Lykkedes det? Eller lykkedes det ikke? Meget af det, vi drømte om, nåede vi måske ikke. — Jeg er dybt taknemmelig over den kærlighed til den gamle skole, som lyser ud af den vemod over, at den bygning, der står i dag, skal forlades. Vi andre, der står på skansen, har blikket rettet fremad, men vi har øjne i nakken og er ikke blinde for den tradition, der hersker her. Om nogle år vil man forlade den nuværende bygning, men det tager jeg koldsindigt. I 1842 skete det samme. Jeg har i skolens arkiv fundet en udtalelse af en elev fra den gang. Han sagde: Da rektor havde talt, tog vi vore bøger og gik over i den nye, grimme skole.

Nu skal vi igen for jeg ved ikke hvilken gang skifte skole, men det bliver dog stadig sådan, at vi fra den nye bygning kan se katedralen. Jeg håber, at De stadig vil være trofaste over for skolen. Det afgørende er trods alt de værdier, man får i skoletiden.

Rektor sluttede med en hilsen og hyldest til jubilarene og Roskildenser-Samfundet og takkede alle, fordi de er med til at knytte forbindelsen mellem gammelt og nyt.

Senere op læste formanden alle navnene

på jubilarene, som rejste sig holdvis og blev hjertelig hyldest med klapsalver.

Første jubilar-taler var lektor *Georg Brøndsted*, st. 1901. Hans tale findes i en lidt udvidet form andetsteds i bladet.

25-års jubilaren, højesteretssagfører *Bent Nebelung*, talte for sit hold og mindede om, at allerede i hans tid kunne de benytte den frie diskussion i timerne. Det var en diskussion, som stillede krav og gik helt til bunds. Alle var derfor godt udrustede til at gå ud i samfundet efter endt skoletid. Han rettede en hjertelig tak til skolen og adresserede den til rektor *Lauritsen* og rektor *Tolderlund-Hansen*.

Realist fra 1911, overlærer *Martin Hansen*, takkede Roskildenser-Samfundet for invitationen til festen. Da vi fik den, sagde han, blev vi gennemstrømmede af glæde og taknemmelighed, fordi vi får lov til at opleve denne dag. 50 år er en lang tid, og det at være her i aften er næsten som at rejse et halvt århundrede tilbage i tiden. Roskilde Katedralskole var en god skole, som man kom rejsende til fra hele Sjælland, og vi havde mange gode lærere. C. C. Christensen var den lærer, jeg satte mest pris på og fik flest klø af. Jeg vil håbe, at der fra denne skole vil udgå mange betydelige mænd og kvinder.

Doris Glahn, st. 1911, sagde i sin tale, at hun i grunden ikke kunne fordrage at gå i skole. Hun var en dårlig elev, fordi hun syntes, at stoffet var for tungt, men det var jo også en anden tid. Senere forstod hun, at det havde været en god undervisning, og hun sluttede med en tak til Roskildenser-Samfundet for invitationen til denne jubilarfest.

Realist fra 1921, dir. *Knud Poulsen*, talte om begrebet kammerater. I skolen var de både skolekammerater, klassekammerater og krigskammerater; det sidste fordi de havde et fjendskab til lærerne. Også han sluttede med en tak til foreningen.

Senere talte lektor fru *Lund*. Hun vidste, at de gamle elever altid glædede sig til jubi-

larfesten og takkede Roskildenser-Samfundet, fordi det er et sted, hvor lærerne kan komme og se, hvad der er blevet af deres gamle elever.

Industrikonsulent *Børge Fleicher*, r. 1936, var taknemmelig for det initiativ, der tages af rektor Tolderlund-Hansen til udvidelse af skolen, men han håbede, at der i den nye skole kunne bevares nogle minder fra den gamle. Han sluttede med en tak til rektor Lauritsen, rektor Tolderlund-Hansen og Roskildenser-Samfundet.

Realist fra 1901, gartner *K. Hove*, mindedes sin skoletid og de udmærkede lærere, de havde haft i hans tid.

40-års jubilaren, landsdommer *Lund Andersen*, sagde, at de havde haft det dejligt i skolen i hans tid. De eneste gange, vi mødes, er i Roskildenser-Samfundet, og vi kaster os begærligt over „Roars Kilde“, som er bindeleddet mellem os og den gamle skole. Vi glæder os over den dygtighed, hvormed dette

bindeled hvert år er redigeret. Vi skylder redaktøren en hjertelig tak. Hun leve. (Mange tak. Red.).

65-års jubilaren, assurandør *Kalkar*, et af foreningens mangeårige trofaste medlemmer, sagde bl. a.: Når jeg kommer så ofte i Roskildenser-Samfundet, så er det, fordi jeg befinder mig godt her. Jeg har mange erindringer og gode minder fra min skoletid og fra festerne. Vi skal være glade sammen, og jeg vil gerne takke bestyrelsen for det store arbejde, den gør for at arrangere disse fester for os allesammen.

Foruden talernes lange række var der tre fornøjelige sange samt et telegram fra foreningens æresmedlem, fru *Emmy Werner*, med en hilsen til 1961's jubilarer.

Efter middagen og kaffen gik både dansen og snakken livligt til kl. 1. Som sædvanligt blev det en mindeværdig aften, hvor gamle skolekammerater i fornøjeligt samvær genopfriskede minder fra dengang.

2000 kroner fra afdøde lektor Schoustrup

Roskildenser-Samfundet har haft den glæde at modtage nedenstående brev fra fru *Ebba Rud Simonsen f. Heckscher*, der tog realeksamen fra skolen 1911:

Inden min stedfar, fhv. lektor *W. G. Schoustrup* afgik ved døden, 100 år gammel, udtalte han ønsket om, at jeg fra hans bo skulle sende en gave på 2000 kr., der af Roskildenser-Samfundets legatbestyrelse skulle anvendes til støtte og opmuntring for én eller flere mandlige klassisk-filologi-studerende, udgået fra Roskilde Katedralskole.

Det overlades til legatbestyrelsen at administrere dette beløb; dog bør der næppe uddeles portioner, som er under 500 kroner.

Beløbet vedlægges i check.

Bestyrelsen har naturligvis takket for denne smukke gave fra skolens mangeårige lektor, der var æresmedlem af Roskildenser-Samfundet, og som med sit legat beviser, at han har haft foreningen i sine tanker til det sidste.

Memorandum

To kvindelige dimittender, der ikke ønsker deres navn i bladet, har på redaktørens opfordring, sendt følgende tilbageblik over deres skoletid:

Tre eller fire ting er virkelig håndt mig, men spørg mig om mit liv, så vil jeg hastigt fortælle de andre ting, som intet betyder.

Sådan kan man jo se på sin skoletid, ikke sandt? Tanken falder i hvert tilfælde så naturligt på dette vers af Grethe Risbjerg Thomsen, når man nu bagefter skal prøve at sammenfatte nogle af den nylig afsluttede, men allerede langt tilbageledne skoletids minder. Ud af den store grå masse af timer bliver der nogle tilbage, der skiller sig ud med indtryk af måske en lærer, en kammerat, eller en sammenhæng, der pludselig fattedes. Det kan være så forskelligt og er jo også ligegyldigt. Sagen er blot den, at helt tomhændede gik vi ikke bort. Nå – vi skal ikke gå i detaljer, da vi ikke ejer lyrikens evne til at forme oplevelser i ord, og dette skulle jo også blot være et kort memorandum over vor skolegang.

Vores klasse var en ganske almindelig klasse som alle andre, om ikke over gennemsnittet så efter de fleste læreres udsagn snarere

ofte lidt under, men det tog vi os ikke særlig nær. Vi var som sagt ganske almindelige, hang sammen som ærtehalv over frikvarterernes lektüre og timernes gliden af sted under „blykamrets“ eller „fugleburet“s skrå tag, der kun lod en lille smule lys slippe ind til os. Vidste alt om hinandens madpakker, stilehefter og glosebøger, men derudover intet af betydning, for vi var som sagt ikke anderledes end de mange andre, der i årenes løb har set timeglasset rinde i latinskolens trange gange.

Og nu står vi her med skolens port bag os, udklækkede – men det er også alt.

Da skolen sagde farvel til os, kunne den med rette forhåbningsfuldt og formanende have sagt: far nu vel! For nok havde den fulgt os langt, men dog kun til det nederste trin på stigen. Den vidste med god samvittighed, at den havde vist den rigtige vej, og når eleverne, overvældede af frihedens mange muligheder, måske fandt det svært at vælge en retning fremover i livet, så hjalp deres dæmon dem. Den vidste, at i dem, der evnede at bestige stigen, havde skolen allerede nedlagt en blivende spire, og de andre – dem havde den vel næppe skadet.

Liane.

FEST for de unge årgange . . .

I februar fik de sidste fem årgange, der er udgået fra skolen, tilsendt følgende skriftelse:

„Roskilde Katedralskole og Roskildenser-Samfundet indbyder dimittenderne fra 1956 og de følgende år, studenter såvel som realister, til en fest på skolen lørdag den 10. marts 1962. kl. 18,30.

Dermed fortsættes den tradition, som blev skabt sidste år, og vi håber, at tilslutningen bliver lige så overvældende, og at festen

får et lige så hyggeligt og fornøjeligt forløb. Der vil som sidst blive arrangeret et smørrebrødsbord, og bagefter, fra kl. 20, er der dans i salen. Et team af gamle og nuværende elever har forberedt en munter underholdning, som vil løbe af stabelen i aftenens løb.

Da pladsen i gymnastiksalen som bekendt er stærkt begrænset, vil kun de ca. 200 først tilmeldte kunne få plads ved spisningen. De øvrige må vi desværre bede vente

med at komme til kl. ca. 20. Men derfor er de lige velkomne.

Prisen for deltagelse har vi sat til 6 kr. for hele festen, 3 kr. for ballet alene. Man anmelder sig ved at udfylde og sende vedlagte dobbeltkort, der frangeres med 12 øre. På svarkortet anfører man ligeledes sit navn og sin adresse og frangerer også det med 12 øre. Svarkortet vil derefter blive tilbagesendt med besked om, hvorvidt man har fået plads ved spisningen.

Svarkortet skal forevises ved indgangen, hvor betalingen erlægges.

Og så bliver vi nødt til at røre ved et ømt punkt. Sidste år kostede festen Roskildenser-Samfundet ca. 3 kr. pr. deltager, ialt godt 800 kr., og det kan forudses, at arrangementet bliver væsentlig dyrere i år. For at gøre det muligt for alle at deltage har vi undgået at sætte billetprisen så højt, at der derigennem kan skaffes dækning, hvad vi kun kan gøre, fordi Roskildenser-Samfundet også i år er villig til at betale underskuddet, men samtidig gør vi opmærksom på, at foreningen ikke kan fortsætte dermed i fremtiden uden en større kontingentindtægt, d.v.s. flere medlemmer, og hvad er vel mere naturligt, end at de, der får fornøjelse af foreningens virksomhed også støtter den ved at tegne sig som medlem. Derfor girokortet. — Det koster kun 5 kr. årligt de første 8 år efter dimissionen, og man får som medlem hvert efter år foreningens smukke årsskrift tilsendt.

Forstå os ret. Dette er kun en henstilling. Vi understreger, at medlemskab af Roskildenser-Samfundet ikke er nogen betingelse for deltagelse i festen i år. Alle gamle elever af de nævnte årgange er lige velkomne.

Og så håber vi på en fin fest.

f. Roskildenser-Samfundet

Hans Rønø,

f. Roskilde Katedralskole

G. Tolderlund-Hansen."

Sidste år blev der holdt en lignende fest med stor succes, hvilket åbenbart er rygtedes, for tilmeldingen gik strygende også denne gang.

Deltagerne mødtes i skolens festsal, og de

unge kunne ikke vente med at danse til efter spisningen. Dansen var i fuld gang, da rektor Tolderlund-Hansen bebudede, at nu skulle alle over i gymnastiksalen til smørrebrødsbordene. På festlig vis gik deltagerne parvis et par omgange rundt i salen til musikken og fortsatte ned ad trappen, over gaden og ned i gymnastiksalen, hvor de lange borde ventede. De unge opvartersker var piger fra skolen, som sørgede for, at mad og drikke blev bragt rundt. Da alle havde forsynet sig, bød Roskildenser-Samfundets bestyrelsesmedlem, Mogens Røest Hansen, velkommen, idet han håbede, at det ville blive en festlig aften. Den fornøjelige stemning tog straks fat, og få øjeblikke efter var det næsten ikke til at høre ørenlyd. Der blev sunget flere muntre sange, trampet i gulvet og klappet i bordene, så servicet hoppede og dansede og skramlede.

Efter spisningen gik man atter over i festsalen, hvor dansen fortsattes, indtil tæppet gik for en fornøjelig komedie, hvis hovedmænd var lektor *Whitta Jørgensen*, *Johannes Irgens* og *Ole Andresen*. Der var hip til skolen, til lærerne, til eleverne og til tidens spørgsmål i den rigtige skolekomediestil, og alt gik fint og glat. Roskildenser-Samfundets instruktør af de tidligere spex, *Holger Nielsen*, havde bistået med råd og instruktion og havde ladet de unge nyde godt af sine erfaringer. Det var helt igennem en vellykket forestilling, som vi håber vil danne tradition. De tidligere aktører, som var til stede, glædede sig over, at de unge nu selv er kommet i gang og har overtaget komedierne. Vi ønsker dem fortsat held med de kommende forestillinger. Ingen skal nævnes, og ingen skal fremhæves. De var gode og friske allesammen. Tak for jeres initiativ. Bliv ved med det.

Efter komedien blev der swinget og jitterbugget og valset og fox-trottet og jeg ved ikke, hvad det hedder alt sammen, til hen på de små timer. Bestyrelsen er glad for, at der her er skabt en ny tradition, som har bud til de unge, og som de åbenbart synes om. Det giver os håb om, at Roskildenser-Samfundet vil bestå ud i fremtiden, båret videre af disse unge.

Gammel aktør.

Var Roskilde Katedralskole en dårlig skole?

I „Roars Kilde“ nr. 43, oktober 1961, er der et referat fra stiftelses- og jubilæarfesten 1960, hvori der står, at „en 60-årig jubilæar fortalte, at Roskilde Katedralskole i 1894 kun havde 100 elever. Det var dengang en dårlig skole . . . efterhånden blev den bedre, men også kedeligere . . .“ Endvidere står der i referatet senere, at „en 50-års realist-jubilæar fortalte, at skolen i hans tid var inde i en svaghedsperiode, hvor lærerne snarere var originaler end personligheder . . .“

Det forekommer mig, at denne kritik af skolen er uberettiget, fordi jeg synes, at Roskilde Katedralskole i min skoletid – 1899-1905, som falder mellem de to jubilæars, var en god skole med dygtige og samvittighedsfulde lærere, der bestræbte sig for, at eleverne kunne lære de pensa, der var bestemt til at skulle danne det grundlag, de skulle bygge videre på.

Samtidig blev der sørget for vor legem-

lige uddannelse ved gymnastik og skydning, og mon ikke alle elever med glæde mindes skoleskovturene, skoleballerne og de lærerige og fornøjelige timer i klubben „Roar“.

Jeg mener, at bedømmelsen af en skoles virksomhed beror på et personligt skøn, hvilket jeg har fået bekræftet ved samtale med to af mine klassekammerater, thi den ene sagde, at det var en dårlig skole; men den anden sagde, at det var en god skole.

Desværre vil det vist være umuligt at fastslå, hvis bedømmelse der er rigtig, men måske vil en sammenligning mellem studenterksamenskaraktererne ved Roskilde Katedralskole og ved andre lignende skoler kunne give et fingerpeg, hvis man forudsætter, at karaktererne er givet på grundlag af ensbedømmelse, og at elevernes evner har været lige gode ved de betragtede skoler.

Fordeling af karakterer ved afgangseksamen for studerende:

Katedral- skole i	Tidsrum	Ud- mærkelse o/o	1.karakter o/o	2.karakter o/o	3.karakter o/o	Ialt	Antal studenter
Århus	1891-1900	3,2	75,0	19,4	2,4	100,0	124
Odense	do.	5,8	72,2	21,0	1,0	100,0	205
Roskilde	do.	3,6	68,2	23,6	4,6	100,0	110
Århus	1901-1909	8,0	75,2	12,4	4,4	100,0	113
Odense	do.	8,0	76,5	12,6	2,9	100,0	238
Roskilde	do.	4,6	74,7	17,2	3,5	100,0	87

Af skemaet fremgår, at værdien af karaktererne er steget fra tidsrum 1891-1900 til tidsrum 1901-1909, og at karakterfordelingen er nogenlunde ens for skolerne i Aarhus og Odense, hvorimod den for Roskilde Katedralskole er noget ugunstige; men det er næppe så meget, at man kan kalde den for en dårlig skole i sammenligning med de andre.

Man bør i denne sag tænke på, at der var en ret udbredt misfornøjelse med den gamle skoleordning med megen undervisning i latin

og et toårigt gymnasium, og at der derfor i 1904 kom en kongelig anordning om undervisning i en mellem-skole påfulgt af et treårigt gymnasium, og at denne ordning af undervisningen heller ikke har været tilfredsstillende, så den nu afløses af noget nyt, der, inden det er helt trådt i kraft, er genstand for megen kritik, og mange menneskers bedømmelse af skolerne vil afhænge af, om de sympatiserer med den nye skoleordning eller ej.

A. Teglbjærg.

Translokationen

Vejret var fint lørdag den 23. juni, så der var ingen tvivl om, at translokationen kunne foregå i skolegården denne gang.

Gården med den gamle lind i midten var fuld af elever, lærere og forældre, da rektor *Tolderlund-Hansen* kom ind med dimittenderne med skolens fane i spidsen. Efter at alle de unge havde indtaget deres pladser, bød rektor kort velkommen, hvorefter forsamlingen sang „Den signede dag“.

Derefter blev eksamensbeviserne uddelt, og det var en meget lang række af dimittender, som måtte op og modtage beviset med den ene hånd og give rektor håndtryk med den anden. Der blev også uddelt en lang række legater og bogpræmier. Roskildenser-Samfundets to legater blev uddelt af formanden. Ahlefeldts legat tilfaldt student *Poul Henrik Spliid* og Roskildenser-Samfundets legat realist *Bodil Nielsen*.

I sin tale til dimittenderne kom rektor *Tolderlund-Hansen* ind på omgangsformerne i det moderne samfund og gjorde opmærksom på, at „formløshedens tyranni“ ikke er noget frit og uhæmmet, men i virkeligheden er en spændetrøje, således som professor *Løgstrup* har udviklet det i en fornylig udkommen bog. Rektor opfordrede de unge til at have mod til at have deres egen personlighed og til ikke at ligge under for formløshedens tyranni. Han sluttede med at sige:

– Men livet er også vidunderligt, fordi det er så sprudlende fuldt netop af ukendte muligheder. Vist er I blevet stu-

denter og realister i den rette tid. I går ud i en verden, som har brug for jer, ja, som ligefrem hungrer efter jeres arbejdskraft. I går ud i en verden, som er i støbeskeen, hvor nye frie nationer dukker op hver anden dag og har brug for en ærlig håndsregning fra de gamle, i en verden, hvor nationer, som gennem århundreder har bekriget hinanden, søger sammen i nyt fællesskab. Og I går ud i en verden, som synes at rumme ufattelige tekniske muligheder, som I vil få chance for at være med til at udforske og udnytte.

Eller sagt på en helt anden måde, som nogle af jer måske finder naiv og gammeldags: en syndens verden, som alligevel er den almægtige Guds verden. Ikke mindst dette syn kan give frimodighed til at arbejde trods alle truende skyer. Ikke mindst det kan give mening i en fremtid, som ellers kan synes meningsløs; for netop i det perspektiv er fremtiden nøjagtigt, hvad fremtiden altid har været.

Til stede ved translokationen var 22 25-års jubilærer. De havde samlet 100 kr. sammen til et engangs-legat til en dimittend med en sund sjæl i et sundt legeme. Det tilfaldt *Ian Kenworthy*.

Tove Burup Rasmussen talte for dimittenderne og bragte på alles vegne en tak til skolen og lærerne.

Den lange translokation sluttede med sangen „Som en rejselysten flåde“, hvorefter man gik hver til sit, og rektor stod ved skolens port og sagde farvel og på gensyn.

Dimittendfest

For fjerde gang indbød skolen og Roskildenser-Samfundet i fællesskab årets dimittender og deres forældre samt lærerkollegiets medlemmer til fest på hotel Prinsen fredag den 22. juni.

At denne form for dimittendfest er blevet en succes, viste den stopfulde sal. Der var i år 110 studenter og 34 realister med forældre, 21 fra lærerkollegiet med rektor *Toldevlund-Hansen* og frue i spidsen samt enkelte af Roskildenser-Samfundets bestyrelse.

Bordene var festligt pyntede med sommer-

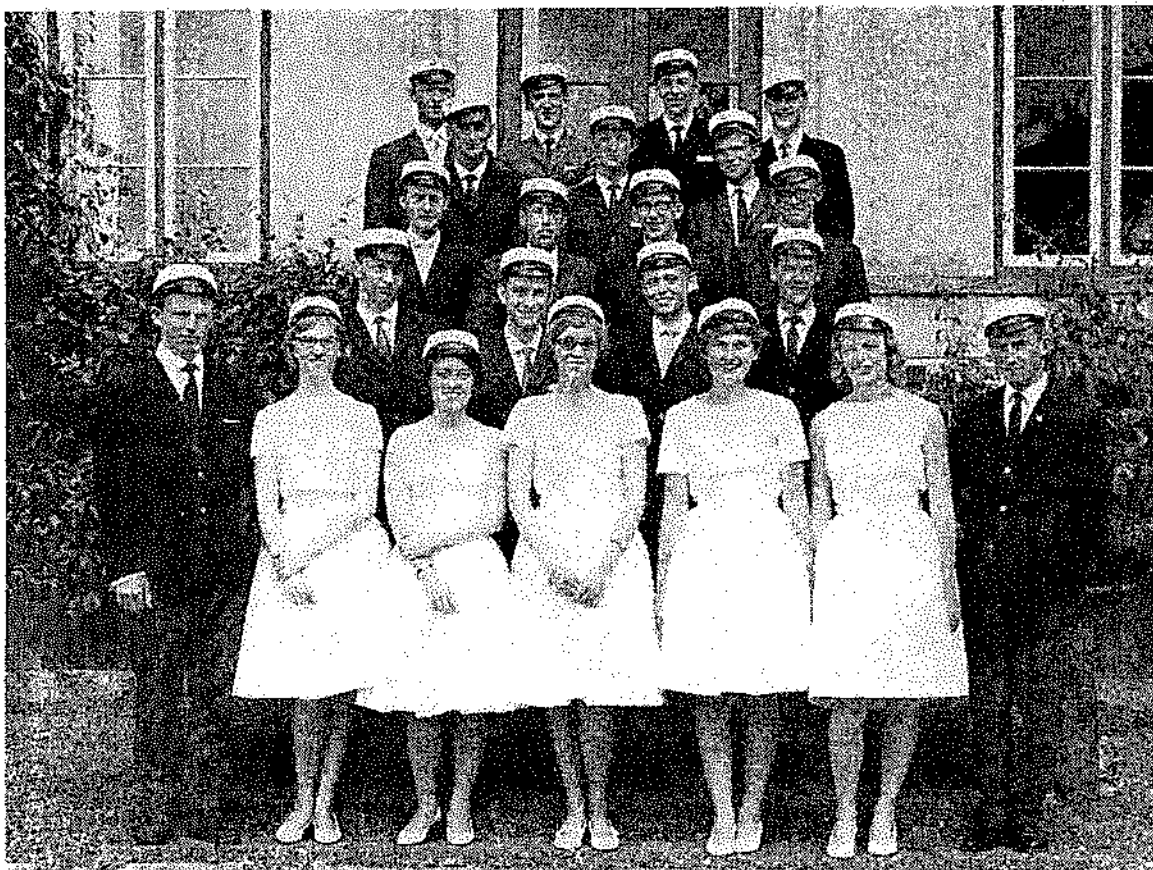
blomster og levende lys, og der blev serveret kylling, is, øl og kaffe til 15 kr. for forældre og 10 kr. for dimittender. Roskildenser-Samfundet betalte forskelsprisen, musik, tryksager og andre udgifter for at gøre deltagelsen i festen overkommelig for alle.

Rektor bød velkommen til den store forsamling og naturligvis især til de unge, som var festens midtpunkt.

Rønø bød velkommen fra Roskildenser-Samfundet og omtalte bl. a. foreningens formålsparagraf, som er: alt hvad der tjener til

III mn. a: Forreste række fra venstre: *Dorthe Arndt Larsen, Anne Marie Kristiansen, Betty Sandel, Sonja Ingrid Hansen, Inger Budde Clausen, Eva Busch-Larsen*. 2. række: *John Holmberg Frederiksen, Poul Heiselberg Mortensen, Leif Clausen, Jens Cbr. Jakobsen*. 3. række: *Torben Lerbech Jensen, Ole Plett, Jørgen Kemp, Niels Madsen*. 4. række: *Mogens Mentz, Jens Ivar Muldorff Frellsen, Niels Holger Felding, Kjeld Erik Christensen*. 5. række: *Ebbe Rerup Petersen, Ebbe Lund, Jens Heie Nielsen, Aksel Keld Stenholm Jensen, Christian Ulrich Christensen*.

III mn. b: Forreste række fra venstre: *Mogens Høyer Jakobsen, Lis Sewerin Jensen, Jette Bodil Jensen, Kirsten Grete Bjørn, Bente Dragenberg, Vinni Anette Sørensen, Freddy Worm Christiansen.* 2. række: *Arne Sander Forné, Steen Erik Rasmussen, Torben Steen Jørgensen, Svend Erik Olsen.* 3. række: *Jørgen Asger Westermann Jensen, Svend Aage Nielsen, Flemming Laurberg Jensen, Claes Petersen.* 4. række: *Jan Helmar Fraes Rasmussen, Svend Erik Albrethsen, Mogens Chr. Hugo Jørgensen, Hans Otto Weis Lindegaard, Hasse Lander Sørensen, Jens Ole Kofoed.*

ære for skolen. Han uddelte derefter Oxholms legat på 100 kr., som skal gå til en god kammerat. Det blev i år student *Niels Felding*.

Lektor *Kruckenber*g talte til studenterne og sagde bl. a.: Jeg kunne tale om historiske facts, men de har ingen betydning for unge mennesker i dag. Selv historiske kendsgerninger blegner ved siden af de små dagligdags oplevelser, men ser man på følelserne, mærker man ingen forskel på generationerne. En gammel herre sagde engang til mig, at han følte livet som en drøm. For alle jer er livet ikke en drøm men en virkelighed. Husk på, at årene forsvinder pilsnart, og for-

tid og nutid bliver eet. Glem ikke, at gjort ikke kan gøres ugjort, og prøv at være gode kammerater med alle de mennesker, I kommer i berøring med i livet.

Lektor *Kruckenber*g sluttede med et leve for studenten af 1962.

Lektor *Gyrithe Jensen* talte for realisterne. Det var en morsom tale holdt i eventyrstil og med bud til alle. Hun sluttede med at sige, at går man ud i livet med åbent sind, vil man også finde lykken.

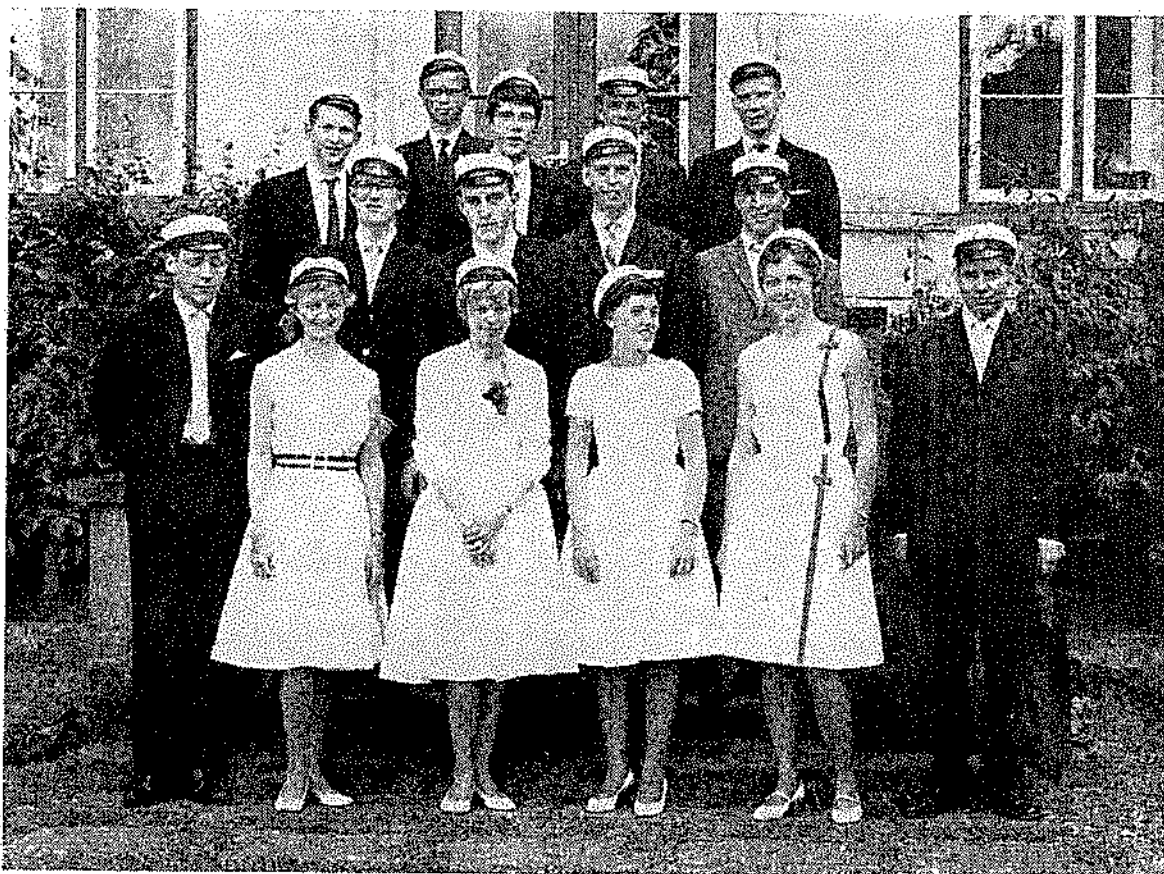
Dir. *Arthur Fang* talte fra forældrene. Han sagde: De unge føler måske lidt vemod i dag, men om kort tid svinder vemoden i baggrunden. Jeg husker en elev, der druknede

Madvigs grammatik den dag, da han blev færdig med skolen, men senere købte han den igen i samme udgave. Nu skal I ud i livet og vil måske ikke tænke så meget på jeres skoletid mere, men når skolen, og alt hvad der hører til den, dukker op igen, er det nok ikke, før de grå tindinger begynder at vise sig. Når I i mange år har været medlem af Roskildenser-Samfundet, vil I imidlertid opdage, at I har mange venner og veninder fra skoletiden, og minderne vil dukke op. Det er ikke den gamle kasse som sådan, jeg tænker på, men livet i den. I skal ikke være kede af, at der nu skal bygges en ny skole. Det er hverken „kassen“ eller de nye „garagebygninger“, der gælder. Det er

skolen selv. Arthur Fang sluttede med at udbringe et leve for den gamle skole.

Efter at lektor fru *Lund* havde talt for de unge og sagt farvel til dem, tog student *Hans Jørgen Jensen* ordet. Han var glad for, at han endelig kunne få lov til at støtte sig til et manuskript, hvilket ellers kun var tilladt for lærere. Efter sidste skoledag i går, sagde han, har vi fornemmelsen af noget uvist. Nu begynder en ny epoke, hvor vi ikke mere mødes med kammeraterne hver dag, men vi er glade for, at skolen og Roskildenser-Samfundet vil bære kammeratskabet videre for os. Han sluttede med et leve for skolen, lærerstaben og Roskildenser-Samfundet.

Efter middagen blev salen ryddet til dan-

III mn. c: Forreste række fra venstre: *Anders Cold, Karen Pebrsson, Edel Bente Molbjerg, Kirsten Sumborg Poulsen, Tove Hansen, Peter Fog Laursen.* 2. række: *Peder Ørum Møller, Poul Erik Jensen, Poul Erik Højlund, Benny Schmidt Petersen.* 3. række: *Johan Piper, Hans Jørgen Pihl, Jes Bang Foss, Anders Ørom, Mogens Schaumburg Wismann.*

III ns. b: Forreste række fra venstre: *Elna Hanne Olsen, Lone Plesner, Karin Cecilia Irgens, Grethe Birthe Aabohm, Kirsten Niemann, Lene Schødt, Minna Dalgaard Petersen.* 2. række: *Lisbeth Odgaard, Jette Magnussen, Lise Budde, Jette Haaber Jensen.* 3. række: *Jens Aksel Pedersen, Erik Waage, Birthe Pedersen, Peter Kjeld Kjellev, Kjeld Sørensen, Diana Crone.*

Realisterne 1962 (Billederne på modsatte side)

øverst:

Real a: Hanne Gertrud Andersen, Villy Sigfred Andreussen, Lars Chr. Bach, Esben Børup, Jette Bøgager, Carsten Långkilde Dall, Ole Faber, Bodil-Marie Hansen, Jette Heitmann Jensen, Inger-Marie Askbøj Larsen, Ole Larsen, Ingrid Birgit Nielsen, Jens Lydom Helmer Sørensen, Vagn Klarskov Vilby, Karsten Vig Jensen, Jytte Rosenbæk, Annelise Kirstine Strange.

nederst:

Real b: Jette Doris Andresen, Ulla Hinrichsen, Arne Engskov Jensen, Erik Flemming Jensen, Hanne Kristensen, Leif Percy Larsen, Marianne Ledstrup, Anne Grethe Mølgaard, Bodil Birgitte Nielsen, Lone Kirsten Nielsen, Carit Elleskov Petersen, Else Marie Rasmussen, Ole Boye Rundqvist, Mogens Tuelung, Ragnhild Bjerre Christensen, Helle Agnete Nissen, Palle Pedersen.

To nye bestyrelsesmedlemmer

Erik Carstensen

Sven Johansen

På sidste generalforsamling fik bestyrelsen to nye medlemmer.

Den ene var assurandør Erik Carstensen, r. 1934. Han blev foreslået af bestyrelsen, fordi han beredvilligt havde lovet at hjælpe til med at udarbejde jubilæarlisten. Det var nu ikke den eneste grund til, at han blev foreslået. Carstensen har altid vist stor interesse for Roskildenser-Såmfundét, og hvad er bedre for en bestyrelse end at have et medlem, der både viser interesse for foreningens trivsel og er villig til at udføre et stykke arbejde. Det er derfor med glæde og forventning, at vi hilser ham velkommen.

Den anden, stud. jur. Sven Johansen, st. 1960, kom så at sige dumpende af sig selv. På generalforsamlingen blev han foreslået af en gruppe af de unge, og blev straks valgt. Det har altid været kutyme inden for bestyrelsen at have en repræsentant for de unge årgange. Nu meldte der sig pludselig én frivilligt, uden at man skulle hverken lede eller overtale. Også til Sven Johansen stiller vi store forventninger og glæder os over at have fået en kontakt med de helt unge. Det skal nok give bonus. Velkommen!

Red.

Roskildenser-Samfundets regnskab

1. august 1961—31. juli 1962

A. Kasseregnskab

Grundfonden

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1961	kr.	1.000,00
Renter af sparekassebeholdning	„	57,93
	kr.	1.057,93
Overført til driftsfonden	„	57,93
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1962	kr.	<u>1.000,00</u>

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1961	kr.	154,43
Renter af sparekassebeholdning	„	6,13
„ „ obligationer	„	105,00
	kr.	261,56
Uddelt ved dimittendfest den 24. juni 1962	kr.	100,00
Gebyr	„	5,50
Sparekassebeholdning pr. 31. juni 1962	kr.	<u>160,06</u>

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1961	kr.	234,47
Renter af sparekassebeholdning	„	11,58
„ „ obligationer	„	200,00
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1962	kr.	<u>446,05</u>

Fonden vedr. udgivelse af skolens historie:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1961	kr. 10.274,68
Renter af sparekassebeholdning	" 352,10
" " obligationer	" 200,00
Gaver fra medlemmer	" 615,00
Udtrukken obligation	" 2.000,00
	kr. 13.441,78
Forfatterhonorar (rest)	kr. 2.500,00
Maskinskrivning	" 435,00
	" 2.935,00
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1962	kr. 10.506,78

Studie- og uddannelsesfonden:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1961	kr. 12.147,08
Renter af sparekassebeholdning	kr. 220,55
" " obligationer	" 655,00
" " udlån	" 1.092,38
Gaver fra medlemmer	" 602,00
Afdrag på lån	" 7.025,00
	" 9.594,93
	kr. 21.742,01
Nye lån	kr. 11.500,00
Administrationsomkostninger	" 300,00
	" 11.800,00
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1962	kr. 9.942,01
<i>A. P. Andersen og hustrus mindefond, gave</i>	kr. 40.000,00
Renter af sparekassebog	" 713,32
	kr. 40.713,32
	kr. 50.655,33

Driftsfonden:

Sparekasse-, bank-, giro- og kassebeholdning pr. 1. august 1961	kr. 3.072,81
<i>Indtægter i regnskabsåret:</i>	
Medlemskontingenter	kr. 10.974,40
Renter af postgiro	" 11,46
" " sparekassebeholdning	" 7,82
" " bankbeholdning	" 106,14
" " Ahlefeldts legat	" 545,40
" " Grundfonden	" 57,93
Gave fra 60 års jubilær	" 100,00
	" 11.803,15
	kr. 14.875,96
<i>Udgifter i regnskabsåret:</i>	
Stiftelsesfesten 6. november 1961	kr. 2.650,50
Festen på skolen 10. marts 1962	" 687,78
Dimittendfest 24. juni 1962	" 1.479,90
Roars Kilde nr. 43	" 3.552,86
Gymnastikpræmier til skolens elever	" 524,50
Gaver	" 39,00
Legater til skolens elever	" 400,00
Administrationsomkostninger	" 1.509,49
	" 10.844,03
Sparekasse-, bank-, giro- og kassebeholdning pr. 31. juli 1962	kr. 4.031,93

B. Formueregnskab

Grundfonden:

Roskilde Sparekasse D 407 kr. 1.000,00

Waldemar Oxholms legat:

Roskilde Sparekasse C 66.980 kr. 160,06
 Kr. 3.000,00 3½ % Ny jydsk Købstads Crf. 9. serie „ 3.000,00 „ 3.160,06

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Roskilde Sparekasse D 25.874 kr. 446,05
 Kr. 5.000,00 4 % Østift. Kreditf. „ 5.000,00 „ 5.446,05

Fonden vedr. udgivelse af skolens historie:

Roskilde Sparekasse C 84.747 kr. 10.506,78
 Kr. 3.000,00 Danske Statsobligationer S 1987 „ 3.000,00 „ 13.506,78

Studie- og uddannelsesfonden:

Roskilde Sparekasse C 80.105 kr. 9.671,57
 Roskilde Sparekasse B 970 „ 270,44
 1.000 kr. 4½ % Østift. Kreditf. 13. serie „ 1.000,00
 7.000 kr. 4 % Østift. Kreditf. 16/1 „ 7.000,00
 5.000 kr. 4 % Ny jydsk Købstad Crf. 9. serie „ 5.000,00
 2.000 kr. 4 % Statslån S. 1987 „ 2.000,00
 1.000 kr. 5 % Østift. Kreditf. 15/2 „ 1.000,00
 Udestående lånemidler „ 54.312,81
 A. P. Andersen og hustrus mindefond „ 40.713,32 „ 120.968,14

Driftsfonden:

Postgiro nr. 7150 kr. 968,27
 Roskilde Sparekasse C 72.907 „ 114,85
 Roskilde Landbobank B 29.197 „ 1.768,50
 Roskilde Landbobank D 6.853 „ 206,23
 Kassebeholdning „ 974,08 „ 4.031,93

kr. 148.112,96

Roskilde, den 17. oktober 1962.

HOLGER RØRDAM HANS RØNØ CARINA ANDERSEN-ROSENDAL
 KIRSTEN FREIL MOGENS RØEST-HANSEN SV. JOHANSEN
 B. SVARRE NIELSEN BIRTHE JUUL GRETE SIECK
 ERIK CARSTENSEN SVEN JOHANSEN

Undertegnede har gennemgået grundfondens regnskab, overlæge Sjøbergs boglegatregnskab, regnskab for fonden til fremstilling af et værk om skolens historie, Wald. Oxholms legatregnskab samt driftsfondens regnskab for året 1961/62 med tilhørende bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning.

Størelsen af kontingentrestancer er ikke konstateret.

De anførte obligationer, indlånsmidler og kassebeholdning er til stede.

Fra Roskilde Sparekasse, der administrerer Studie- og uddannelsesfonden, foreligger revideret årsregnskab.

Roskilde, den 13. oktober 1962.

ESBEN JOHANNSSEN

»KILDEKALK«

Fhv. rektor *Fogh* fyldte d. 27. juli 75 år.

★

Ansøgninger om lån af Roskildenser-Samfundets studie- og uddannelsesfond stiles til bestyrelsen og sendes til et af legatudvalgets medlemmer: landsreissagfører *Børge Svarre Nielsen*, Dr. Margrethes Vej 45, Roskilde, eller lektor *Svend Johannsen*, Allehelgensgade 13, Roskilde.

★

Roskildenser-Samfundets gymnastikpræmier til gymnasiet og realklasserne blev i år overrakt af formanden, *Hans Rønø*. Sølvbægrene til pigerne tilfaldt: *Lis Jensen*, 3 g. mn. b, *Tove Burup Rasmussen*, 3 g. mn. d, *Birthe Petersen*, 3 g. ns. b, *Grethe Iversen*, 3 g. ns. a, *Tove Hansen*, 3 g. mn. c, *Karen Pejtersen*, 3 g. mn. c, *Annelise Strange*, real a, *Jette Andresen*, real b, *Bodil Nielsen*, real b. — Malm bægrene til drengene gik til: *Mogens Mentz*, 3 g. mn. a, *Flemming Jensen*, 3 g. mn. b, *Poul Mortensen*, 3 g. mn. a.

★

Af vore medlemmer kan tre fejre 60-års jubilæum og fem 65-års jubilæum.

60-års jubilarene er: overretssagfører *Ove Frederiksen*, København, der blev student i 1902, og tandlæge *Henrik Balslev* og tørmester *Villiam Kristensen*, der tog realeksamen samme år.

65-års jubilarene er: revisor, cand. mag. *Otto Jensen*, Birkerød, og civilingeniør *Axel Smidt*, Hellerup, der blev studenter i 1897, og redaktør *H. Bork*, København, bankrevisor *Alf Puggaard Møller*, København, og tørmester *Frederik Schledermann*, der tog realeksamen i 1897.

Alle otte har som tak for trofast medlemskab gennem mange år modtaget en indbydelse

til festen lørdag den 3. november, så vi kan få lejlighed til at hylde dem.

★

Overlæge *Sjøbergs* boglegat på 400 kr. er blevet givet til *Jens Otto Lund*.

★

Efter sommerferien 1961 optoges i 1 g. 179 elever fordelt på 7 klasser, 4 matematiske og 3 sproglige. Af de sidste var 2½ ny-sproglige og ½ klassisk sproglig; de to halve klasser læser sammen i fællesfagene. Desuden optoges to 1. realklasser à 24 elever.

★

Under ledelse af musiklærerne *Håbr* og *Hauser* har ca. 65 elever deltaget i frivillig korsang, blokfløjtespil og orkesterspil efter skoletid.

★

Skolens elever har indsamlet 4.046 kr. til U-landshjælpen.

★

Gymnasieforeningen Roar havde i sidste sæson 380 medlemmer.

★

Lektor *Christiansen* har af undervisningsministeriet været stillet til rådighed for museumsundervisning tre timer om ugen. Skolen har udnyttet den herved givne mulighed ved i ca. 80 timer at sende klasser på musæet.

★

Gennem American Field Service havde tre piger fra Gymnasiet lejlighed til at tilbringe hele skoleåret 1961 i U. S. A.

INDHOLD

Altid Leander – aldrig Jeronimus	1
Også formanden jubilerer	2
En 60 års jubilar har ordet	3
Marathonløbet om skolens sportsplads	5
A. P. Andersen og hustrus mindefond	8
Vedr. indbetalingskortet	8
Et frieri i 1773	9
Årets jubilarer	13
Haletudserne	17
Roskilde Katedralskoles historie er skrevet	19
Generalforsamlingen	20
Stiftelses- og jubilarfesten	22
2000 kroner fra afdøde lektor Schoustrup	23
Memorandum	24
Fest for de unge årgange	24
Var Roskilde Katedralskole en dårlig skole	26
Translokation	27
Dimittendfest	28
Årets realister	34
2 nye bestyrelsesmedlemmer	35
Regnskabet	36
„Kildekalk“	39

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.
Redaktør: Carina Andersen-Rosendal,
Vesterbrogade 71, København V.
Christian Stigaards Bogtrykkeri, Roskilde.

Kære medlemmer af Roskildenser-Samfundet!

Vi erindrer om stiftelsesfesten på hotel »Prinsen« med årets jubilarer som gæster lørdag den 3. november kl. 18, hvortil tilmelding endnu kan nås ved opringning til »Prinsen«s portier, tlf. Roskilde 10. Sidste dag onsdag d. 31. okt.

Da jubilarerne altid møder i festdragt, synes bestyrelsen, at alle deltagerne bør gøre det, også fordi festdragt nu engang sætter feststemning. Mangel af kjole eller smoking skal naturligvis ikke afholde nogen fra at deltage. Alle er lige velkomne. Derfor har vi også på indbydelsen skrevet: festdragt eller mørkt tøj.

Man vil også på indbydelsen have bemærket, at vi har sat en fast kuvertpris, der tillige omfatter vine, kaffe og betjening. Vi synes, at festen bliver finere, og véd, at den bliver morsommere, når alle nyder det samme. Hertil kommer, at de mange privatbestillinger på drikkevarer ved bordet forsinkes og besværliggør både servering og betaling, foruden at regningen som regel løber op i skyerne. Vi mener derfor, at alle står sig ved at betale en fast kuvertpris.

Det er vort håb, at medlemmerne vil glemme hverdagens besværligheder for en stund for at slappe af i gamle skolekammeraters uforlignelige selskab. Sæt dem stævne.

Velkommen lørdag den 3. november kl. 18 til fest i »Prinsen«s mindelige sal.

Med venlig hilsen

BESTYRELSEN

P.S. Mød allerede til generalforsamlingen på skolen kl. 14³⁰. Bagefter er der lejlighed til en rundgang under rektors førerskab.

